

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ನಡವಳಿಗಳು

ವಿಷಯ: ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ವಲಸಿಗ ಕೂಲಿಕಾರರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ
ನೀತಿ-2019 ನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ

- ಓದಲಾದ:
1. ಘನ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, W.P.No.15768/2013,
(EDN-PIL) ದಿನಾಂಕ:01.04.2013 ಪ್ರಕರಣ
 2. ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಇಡಿ 138 ಮಾಹಿತಿ 2013,
ದಿನಾಂಕ:04.05.2015
 3. ಘನ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯ, W.P.No.15768/2013ರ ಆದೇಶ
ದಿನಾಂಕ:23.07.2019
 4. ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕರ್ನಾಟಕ,
ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರ ಏಕಕಡತ ಸಂಖ್ಯೆ: ಸಶಿಕ/ಒಒಎಸ್‌ಸಿ/ವಲಸಿತ
ಮಕ್ಕಳ ಕ.ನೀ/01/2019-20

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (1)ರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ದಿನಾಂಕ:31.03.2013ರಲ್ಲಿ 'The Hindu' ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ 'The glitches that dog RTE Implications' ಲೇಖನ ಆಧರಿಸಿ ಘನ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯ ಬೆಂಗಳೂರು ಇಲ್ಲಿ ದಾವೆ ಸಂಖ್ಯೆ:15768/2013, ದಿನಾಂಕ:01.04.2013 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ ಘನ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು 06ರಿಂದ 14ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಆಗಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ಮಗುವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಬಾರದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮುಂದುವರೆಸಿರುತ್ತದೆ. ಘನ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮವಹಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ(2)ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡತದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ:01.04.2013ರ ಘನ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲಾ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಕರೆತರುವ ಸಂಬಂಧ ಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವುದು ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ವಲಸಿಗ ಕೂಲಿಕಾರ ಮಕ್ಕಳ ಅನಿಯಮಿತ ಹಾಜರಿ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು. ಸದರಿ

ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಸಂಬಂಧ ಘನ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ನೀತಿಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಆಯುಕ್ತರು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ(1) ಮತ್ತು (2)ರಲ್ಲಿನ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ವಲಸಿಗ ಕೂಲಿಕಾರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕರಡು ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರ ಸಭೆಯ ಅನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಘನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಘನ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ದಿನಾಂಕ:23.07.2019ರಂದು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಓದಲಾದ (3)ರಲ್ಲಿನ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ದಿನಾಂಕ:07.11.2019 ರಂದು ಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥ ಸಮಿತಿಯು ಸಭೆ ಸೇರಿ ನೀಡಿರುವ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಂತೆ “ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ವಲಸಿಗ ಕೂಲಿಕಾರರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ನೀತಿ-2019” ನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 17ಪುಟ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 23ಪುಟಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕರಡು ನೀತಿಯ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಘನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸದರಿ ಕರಡು ನೀತಿಯ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಮುಂದಿನಂತಿವೆ.

ಅ) 1986 ರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕುರಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ(ಎನ್‌ಪಿಇ) ಮೂಲಭೂತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒತ್ತು ನೀಡಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉಗಮದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣಲು ಆರಂಭಿಸಿತು. 14 ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವ ರಾಜ್ಯ “ಪ್ರಯತ್ನ”ವಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಕೇವಲ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯ ನಿರ್ದೇಶನಾತ್ಮಕ ತತ್ವವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಲುವಾಗಿ, 2002 ರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ 21ಎಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಆ) ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಮೂಲಭೂತ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದುವುದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಾಗಿ, ಜೀವನದ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ನೋಡಲಾಯಿತು. ಸಂವಿಧಾನದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು, ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ನೀಡಲು 2009 ರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು 2012 ರಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು.

ಇ) ಸದರಿ ಕಾಯಿದೆಯು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ “ಹೊರಗುಳಿದಿರುವ” ಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಮಕ್ಕಳಿರುವ ವಲಸಿಗ ಕುಟುಂಬಗಳು

“ಅನಿವಾರ್ಯದ ಸಂಕಟದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಋತುಮಾನಿಕ ವಲಸೆ” ಹೋಗುವುದರಿಂದಲೇ ಅಂತಹ ಜನರ ಮಕ್ಕಳು “ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯಲು” ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಳೆದ 15 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯವಿರುವ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯಗಳಿರದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಸಂಖ್ಯೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಘಟಿತ, ಕೌಶಲ್ಯವಿರದ ಹಾಗೂ ಅರೆ ಕೌಶಲ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಆಂತರಿಕ ವಲಸೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಗಳು ಸಣ್ಣ ತುಂಡುಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರೇರಿತ ಜನರ ಸ್ಥಳಾಂತರಣ ಮತ್ತು ನಗರ/ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದು, ಸಂಕಟ ಸ್ಥಿತಿ ವಲಸೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು) ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳೆಂದು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗ ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿದೆ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲಾ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರಲು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಸಿದೆ.

1. ನಿರ್ವಹಣಾ ತತ್ವಗಳು ಹಾಗೂ ಕನಿಷ್ಠ ಮಾನಕಗಳು
2. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಹೇಳಿಕೆಗಳು
3. ನೀತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳು
4. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಇಲಾಖೆಗಳ ಪಾತ್ರಗಳು
5. ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (4)ರ ಏಕಕಡತದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕರ್ನಾಟಕ, ಬೆಂಗಳೂರು ರವರು ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ಅವತರಣಿಯ 17ಪುಟಗಳುಳ್ಳ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡಭಾಷಾ ಅವತರಣಿ 23ಪುಟಗಳುಳ್ಳ “ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ವಲಸಿಗ ಕೂಲಿಕಾರರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ನೀತಿ-2019” ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಹಾಗೂ ಆದೇಶ ಕೋರಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಇಡಿ 05 ಮಾಹಿತಿ 2019, ಬೆಂಗಳೂರು, ದಿನಾಂಕ:09.12.2019

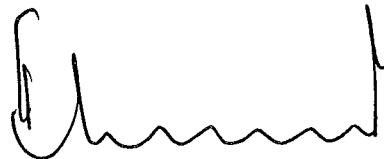
ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ 6ರಿಂದ 14ವರ್ಷಗಳ ಶಾಲಾ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 21(ಎ) ಕಲಂ ಪ್ರಕಾರ 6ರಿಂದ 14 ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದು ಅವರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಗೊಳಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಶಿಕ್ಷಣ

ಇಲಾಖೆಯ ಹಲವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಲಸಿತ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ವಲಸಿತ ಕೂಲಿಕಾರರ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ತೊಡಕಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ವಲಸಿತ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ವಲಸಿತ ಕೂಲಿಕಾರರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ “ವಲಸಿತ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ವಲಸಿತ ಕೂಲಿಕಾರರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ನೀತಿ-2019” ನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸದರಿ ನೀತಿಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತು ಜಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಕ್ರಮವಹಿಸಲು ಅನುಮೋದಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ಷರತ್ತುಗಳು

1. “ವಲಸಿತ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ವಲಸಿತ ಕೂಲಿಕಾರರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ನೀತಿ-2019” ನೀತಿಯು ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ಅವತರಣಿ ಒಟ್ಟು 17ಪುಟ (ಮುಖಪಟ ಮತ್ತು ವಿಷಯಸೂಚಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಅವತರಣಿಯು ಒಟ್ಟು 23ಪುಟ(ಮುಖಪಟ ಮತ್ತು ವಿಷಯಸೂಚಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
2. ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಲಸಿತ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಆಯುಕ್ತರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕರ್ನಾಟಕ ರವರು ಜಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಕ್ರಮವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
3. ವಲಸಿತ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ವಲಸಿತ ಕೂಲಿಕಾರರ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ 6ರಿಂದ 14ವರ್ಷದ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗದಂತೆ ಕ್ರಮವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
4. ಯಾವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು 8ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯದಂತೆ ಕ್ರಮವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
5. ಸದರಿ ನೀತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕ್ಲಸ್ಟರ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಶಾಲಾ ಹಂತಕ್ಕೆ ತಲುಪುವಂತೆ ಕ್ರಮವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
6. ಸದರಿ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಮೂಲಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಲಾ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
7. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು 8ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕ್ರಮವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
8. ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಇಡಿ 138 ಮಾಹಿತಿ 2013, ದಿನಾಂಕ: 04.05.2015ರ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರುವ ಸಮಿತಿಯು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರಕಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅನುಪಾಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

9. ಕಾಲ-ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕರ್ನಾಟಕ, ಬೆಂಗಳೂರು ರವರು ವಲಸಿತ ಮಕ್ಕಳ ಮೂಲಭೂತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

10. ವಲಸಿತ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಘನ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಪ್ರಗತಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಎಫ್.ಡಿ 01 ಟಿಎಫ್‌ಪಿ 2019 ದಿನಾಂಕ:04.07.2019 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿಸಿರುವ ಅಧಿಕಾರದನ್ವಯ ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ
ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ

(ಎಸ್.ಆರ್.ಎಸ್.ನಾಥನ್)

ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಪದನಿಮಿತ್ತ
ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,
ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ (ಯೋಜನೆ)

09.12.19

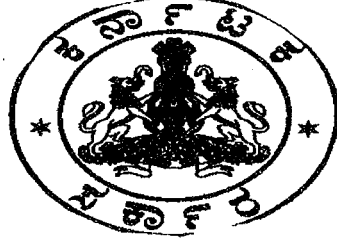
ಪ್ರತಿ:

1. ಮಹಾಲೇಖಪಾಲಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ, ಬೆಂಗಳೂರು.
2. ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ.
3. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು
4. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆ, ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು
5. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ, ವಿಕಾಸಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು
6. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ವಿಕಾಸಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು
7. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡ, ಬೆಂಗಳೂರು
8. ಆಯುಕ್ತರು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ನೃಪತುಂಗ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು 560001.
9. ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ, ನೃಪತುಂಗ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560001
10. ಅಪರ ಆಯುಕ್ತರು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಕಲಬುರಗಿ
11. ಅಪರ ಆಯುಕ್ತರು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಧಾರವಾಡ

12. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
13. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ನೃಪತುಂಗ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
14. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಉರ್ದು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷಾ ಶಾಲೆಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ನೃಪತುಂಗ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
15. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು
16. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬನಶಂಕರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು
17. ಶ್ರೀ. ಅಜೀತ್ ಅಚ್ಚಪ್ಪ, ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು, ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಕಛೇರಿ, ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
18. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಾಯ್ನಾಕೋಧಾರಿ, ಲನ್ಡಾಕೌನ್ಸಿಲ್, ಬೆಂಗಳೂರು
19. ಶ್ರೀಮತಿ ಕಾತ್ಯಾಯಿನಿ ಚಾಮರಾಜ್, ಸಿವಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
20. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗ, ಬೆಂಗಳೂರು
21. ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಮಹಿಳಾ ಸಾಮಿತ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ:

1. ಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು
2. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
3. ಕಛೇರಿ ಪ್ರತಿ.

ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಇಡಿ 05 ಮಾಹಿತಿ 2019, ಬೆಂಗಳೂರು, ದಿನಾಂಕ:09.12.2019ರ

ಅನುಬಂಧ-1

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ವಲಸಿಗ ಕುಲಿಕಾರರ ಮಕ್ಕಳ

ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ನೀತಿ 2019

ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಚೇರಿ

ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ - ಕರ್ನಾಟಕ

ನೃಪತುಂಗ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು -560 001

ದೂರವಾಣಿ 080-22483040

E-mail: spdssakarnataka@gmail.com.

ssakarnataka@gmail.com

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವಿಷಯಸೂಚಿ	ಪುಟ ಸಂ.
1	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ/ಪರಿಚಯ	1
2	ನಿರ್ವಹಣಾ ತತ್ವಗಳು ಹಾಗೂ ಕನಿಷ್ಠ ಮಾನಕಗಳು 2.1 ಮಗುವಿನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ತತ್ವ 2.2 ಸಮಾನತೆ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕತೆ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯರಹಿತ ತತ್ವ 2.3 ಜೀವಿಸುವ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯುವ ಹಕ್ಕಿನ ತತ್ವ 2.4 ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಹಕ್ಕಿನ ತತ್ವ 2.5 ಆತ್ಮಗೌರವ ಮತ್ತು ಸ್ವ ಮೌಲ್ಯ ಹಕ್ಕು	1-3
3	ಸಮಸ್ಯೆಯ ಹೇಳಿಕೆ 3.1 ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾದ ವಲಸಿಗ ಕುಟುಂಬಗಳ ಬಹಿಷ್ಕರಣ, ಖಂಡನೆ ಮತ್ತು ಅನುಭೋಗ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ 3.2 ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸವಾಲು 3.3 ಕಾನೂನುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡುವಿನ ಅಂತರ 3.4 ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದತ್ತಾಂಶ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ 3.5 ಭಾಷೆಯ ತೊಡಕು 3.6 ಸಮುದಾಯ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ವೇದಿಕೆಯ ಲಭ್ಯತೆಯ ಕೊರತೆ 3.7 ದೂರು ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದುರ್ಬಲತೆ 3.8 ನಿಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಪಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ 3.9 ಅನುಭೋಗ ವಂಚಿತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳು	3-6
4	ನೀತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ 4.1 ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ವಿವರಗಳು 4.2 ವಿವರಣೆ 4.3 ನೀತಿಯ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ 4.4 ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ	7-9
5	ವೈಯಕ್ತಿಕ ಇಲಾಖೆಗಳ ಪಾತ್ರ 5.1 ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರಲು ವಿಭಾಗಗಳ ನಡುವಿನ ಸಹಯೋಗ/ಸಂಪರ್ಕಗಳ ಹರಿವು-ನಕ್ಷೆ 5.2 ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ 5.3 ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ 5.4 ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ 5.5 ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ 5.6 ಉದ್ಯೋಗದಾತರು/ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು 5.7 ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ 5.8 ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ನಿರೋಧಕ ಘಟಕ 5.9 ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ 5.10 ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಆಯೋಗ (KSCPCR) 5.11 ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು	9-21
6	ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	22
	ಅನುಬಂಧಗಳು	22-23

1. ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ/ಪರಿಚಯ

1986 ರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕುರಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ(ಎನ್‌ಪಿಇ) ಮೂಲಭೂತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒತ್ತು ನೀಡಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉಗಮದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣಲು ಆರಂಭಿಸಿತು. 14 ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವ ರಾಜ್ಯ "ಪ್ರಯತ್ನ"ವಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಕೇವಲ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯ ನಿರ್ದೇಶನಾತ್ಮಕ ತತ್ವವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಲುವಾಗಿ, 2002 ರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ 21ಎಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಮೂಲಭೂತ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದುವುದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಾಗಿ, ಜೀವನದ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ನೋಡಲಾಯಿತು. ಸಂವಿಧಾನದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು, ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ನೀಡಲು 2009 ರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು 2012 ರಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು.

ಸದರಿ ಕಾಯಿದೆಯು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ "ಹೊರಗುಳಿದಿರುವ" ಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಮಕ್ಕಳಿರುವ ವಲಸಿಗ ಕುಟುಂಬಗಳು "ಅನಿವಾರ್ಯದ ಸಂಕಟದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಋತುಮಾನಿಕ ವಲಸೆ" ಹೋಗುವುದರಿಂದಲೇ ಅಂತಹ ಜನರ ಮಕ್ಕಳು "ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯಲು" ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ 15 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯವಿರುವ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯಗಳಿರದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಸಂಖ್ಯೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಘಟಿತ, ಕೌಶಲ್ಯವಿರದ ಹಾಗೂ ಅರೆ ಕೌಶಲ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಆಂತರಿಕ ವಲಸೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಗಳು ಸಣ್ಣ ತುಂಡುಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರೇರಿತ ಜನರ ಸ್ಥಳಾಂತರಣ ಮತ್ತು ನಗರ/ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದು, ಸಂಕಟ ಸ್ಥಿತಿ ವಲಸೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಎಂದು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗ ಗುರುತಿಸಿದೆ.

2. ನಿರ್ವಹಣಾ ತತ್ವಗಳು ಹಾಗೂ ಕನಿಷ್ಠ ಮಾನಕಗಳು

ಯುಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿ, 2013 ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಕಾರ್ಯಚೌಕಟ್ಟು 2005 ಆಧರಿಸಿ ಕೆಲವು ಪರಿವರ್ತನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ನೀತಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಲಾದ ನಿರ್ವಹಣಾ ತತ್ವಗಳು, ಈ ನೀತಿಯ ಅನ್ವಯಿಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿದ್ದು, ಈ ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ನಿಯಮಗಳು, ಮಾನಕಗಳು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

2.1 ಮಗುವಿನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ತತ್ವ : ಯಾವುದೇ ಮಗುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವಾಗ ಮಗುವಿನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಲುದಾರರು/ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಈ ತತ್ವ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಮಗುವಿನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಮಗುವು ಮೂಲ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಮಗುವಿನ

ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪೋಷಕರ ಜೊತೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಬೇಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಾಗ ಯುಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಸಿ ಯ ವಿಧಿ 3, 5, 18 ಮತ್ತು 19 ನ್ನು ಗಮನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

2.2 ಸಮಾನತೆ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ತಾರತಮ್ಯರಹಿತ ತತ್ವ¹: ಈ ತತ್ವದ ಅನ್ವಯ, ಪರಿಚ್ಛೇದ 8(ಸಿ) ಮತ್ತು 9(ಸಿ) ಅಡಿ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ 2009 ರಲ್ಲಿ, “ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಗು” ಮತ್ತು “ವೃತ್ತಿರಿಕ್ತ ಅನುಕೂಲ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮಗು”ವಿನ ವಿರುದ್ಧ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಕೂಡದು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಅಡೆತಡೆಗಳಿರಬಾರದು ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. “ವಲಸಿಗ ಮಗು”ವು, “ವೃತ್ತಿರಿಕ್ತ ಅನುಕೂಲ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮಗು”ವೆಂದು ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ತತ್ವವನ್ನಾಧರಿಸಿ, ಯಾವ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರು ವಲಸೆ ಹೋಗಿರುವರೋ, ವಲಸೆ ಹೋದ ಮೂಲ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ವಿಶೇಷ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2.3 ಜೀವಿಸಲು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕಿನ ತತ್ವ : ಜೀವಿಸಲು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಯುಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಸಿ ವಿಧಿ 6 ಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಅಂತಹ ಹಕ್ಕು, ಜೀವಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು, ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವೂ ತನ್ನ ಗರಿಷ್ಠ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ನೀತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ನೀತಿಯ ಫಲಿತಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ನೀತಿಯಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಸೇವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕು.

2.4 ಪಾಲೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಹಕ್ಕಿನ ನೀತಿ²: ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಸಮಾಜದ ಬಹುತೇಕ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮತ್ತು ಅವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವಂಥ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಮತ್ತು ಪಾಲೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪೈಕಿ, ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಸಂರಚನೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೂಢಿ ರೂಪಿಸುವುದೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ತತ್ವವನ್ನಾಧರಿಸಿ, ಈ ನೀತಿಯು, ಮಕ್ಕಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಆಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಇತರರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಸರ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಕರ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವಯುತ (ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತ) ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.

¹ ಪರಿಚ್ಛೇದ 8(ಸಿ) ಮತ್ತು 9(ಸಿ) ಅಡಿ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ 2009 ರಲ್ಲಿ, “ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಗು” ಮತ್ತು “ವೃತ್ತಿರಿಕ್ತ ಅನುಕೂಲ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮಗು”ವಿನ ವಿರುದ್ಧ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಕೂಡದು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಅಡೆತಡೆಗಳಿರಬಾರದು ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. “ವಲಸಿಗ ಮಗು”ವು, “ ವೃತ್ತಿರಿಕ್ತ ಅನುಕೂಲ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮಗು”ವೆಂದು ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ”- ಅನುಬಂಧ-2

² ಈ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಯು ಎನ್ ಸಿ ಆರ್ ಸಿ ನ ಹನ್ನೊಂದು ಹಾಗೂ ಹನ್ನೆರಡನೆ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ (2012-2017) ರ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಎನ್ ಪಿ ಸಿ 2013 ಮತ್ತು ಜಿ ಜಿ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳು 2007 ರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ.

2.5 ಆತ್ಮಗೌರವ ಮತ್ತು ಸ್ವ ಮೌಲ್ಯ ನೀತಿ: ಮಗುವಿನ ಆತ್ಮ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಸ್ವ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ವಯಸ್ಕ ಪಾಲುದಾರರು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ/ಒಡನಾಡುವಾಗ, ಎಲ್ಲಾ ಮೌಖಿಕ ಅಥವಾ ಮೌಖಿಕವಲ್ಲದ ಸಂವಹನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಆಶ್ರಯತಾಣಗಳು, ನಿವಾಸಿ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾದ ರೀತಿ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ನೀತಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಹೇಳಿಕೆ

3.1 ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾದ ವಲಸಿಗ ಕುಟುಂಬಗಳ ಬಹಿಷ್ಕರಣ, ಖಂಡನೆ ಮತ್ತು ಅನುಭೋಗ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ಎನ್‌ಸಿಪಿಸಿಆರ್ ಗಮನಿಸಿರುವಂತೆ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಬಂದ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖಂಡನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರನ್ನು ಸಮಾಜವು ನಾಗರೀಕರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಲಿಂಗಾಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಇಂತಹ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳು, ಪೋಷಕರ ಜೊತೆ ಇದ್ದಾಗಿಯೂ, ಪೋಷಕರು ಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತ ವಾಸ ಸ್ಥಳದಿಂದ ದೂರ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ನಗರದ ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹುಡುಗರು ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ, ಇತರ ದಿನಗೂಲಿ ಕೆಲಸ, ಹಾಲು-ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಆಯುವುದು, ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ದಿನಸಿ ತರುವುದು, ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಥವಾ ಇತರರ ಮನೆಗೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಗರದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಬಿಸಾಡುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ವಾಸಿಸುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಾಗಲಿ, ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸದಾಕಾಲ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಣಗೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣ, ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ಕೊರತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅಭದ್ರತೆ ಕಾಡುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಮಾದಕ ವಸ್ತು, ಲೈಂಗಿಕ ತೋಷಣೆ, ಬಾಲ ಅಪರಾಧ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕರಣ, ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಕಿರುಕುಳ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪದೇ ಪದೇ ಸ್ಥಳಾಂತರಣಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಒತ್ತಡಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ವಿವಿಧ ವಯೋಮಾನದ ಮಕ್ಕಳು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ವಲಸೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಭಾವ/ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ.

3.2 ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸವಾಲು

ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅಥವಾ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳು ನಿರಂತರ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾದಿಗೆ ತೊಡಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಳ್ಳುವುದು, ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗೆ ಕಠಿಣ ಕೆಲಸಗಳು, ಕಳಪೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಬಡತನ-ಇವೆಲ್ಲವೂ, ಅಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯಲು ಅಥವಾ ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಾಗದಿರಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಕುಂಠಿತವಾಗಿ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಶಾಲೆಯನ್ನೇ ತೊರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಲವಾರು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ

ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸದಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ, ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳ ಆಡಳಿತವರ್ಗವು ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆಗಳು ಹಾಗೆ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಾಲೆಗಳು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಅಂತಹ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವಾಗ ಶಾಲೆ ಬಿಡುವರೋ ಎಂಬ ಚಿಂತನೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿಖರವಾದ ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೊರೆಯುವ ಸಂದರ್ಭ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಶಾಲೆ ತೊರೆದ ನಂತರ, ಪುನಃ ಬಹಳ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗದೆ ಮತ್ತೆಂದೋ ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

3.3. ಕಾನೂನುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡುವಿನ ಅಂತರ

ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳ ಹಾಗೂ ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸದಿರುವುದು, ಅಪಾಯಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ನಿಷೇಧ, ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕುರಿತಾದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳು ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತೊಡಕುಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಮಾವೇಶವು ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಪರವಾಗಿ ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಷಣಿಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಾಗೂ ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ:

- a. ಅಂತರ ರಾಜ್ಯ ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಉದ್ಯೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಸೇವೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 1979
- b. ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ(ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ರದ್ದತಿ) ಕಾಯ್ದೆ 1970
- c. ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಉದ್ಯೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಸೇವೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 1996
- d. ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯ್ದೆ, 1948
- e. ಬಾಲಾಪರಾಧಿ ನ್ಯಾಯ (ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 2000 ಹಾಗೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ
- f. ಜೀತದ ಬಂಧನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ(ನಿಷೇಧ) ಕಾಯ್ದೆ, 1976
- g. ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ, 2009
- h. ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆ (ನಿಷೇಧ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆ, 1986
- i. ಅನೈತಿಕ ಮಾನವ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಣೆ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1956
- j. ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ(ಪಾಸ್ಕೊ) ಕಾಯ್ದೆ

ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಅಥವಾ ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದರೂ, ಈ ಕಾನೂನುಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ರಕ್ಷಣೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರದೆ, ಅಂತಹ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾಯ್ದೆ, ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಾಯ್ದೆ ಅಥವಾ ಅಂತರ ರಾಜ್ಯ ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಾಯ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾಯ್ದೆಯೂ ಮಾಲಿಕರ/ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಮೇಲೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಹೊರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಒಂದು ತೊಡಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕ/ಕೂಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಉದ್ಯೋಗದಾತರು/ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು, ಆ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಪಾಲನೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒದಗಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾನೂನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಉದ್ಯೋಗದಾತರು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ನಿಕಟ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾನೂನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿ, ಅವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ದೃಢ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿಗೆ ತರಲು ಕಠಿಣವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

3.4 ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದತ್ತಾಂಶ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ

ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ಖಂಡ 9 ಮತ್ತು ದಿನಾಂಕ 16.9.2013 ರ ಸ.ಆ. ಸಂ. ED 27 MAHITI 2012ಯ ಖಂಡ 4 (ಡಿ) ಪ್ರಕಾರ ಪುರಸಭೆ ಅಥವಾ ಪರಿಷತ್ತು ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ನಗರ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ವಾರ್ಡ್ ಶಿಕ್ಷಣ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಈ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳು, ಆಯಾ ಆಡಳಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ವಾಸಿಸುವ 14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಖಂಡ (4) (k) ರ ಪ್ರಕಾರ, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬರುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳು ದಾಖಲಾಗುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು. ಆದಂ, ಪುರಸಭೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಯತ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ, ಬಹುತೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಲಸಿಗರ ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿಯ ಜಾಡು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಮುಚ್ಚಿಡಲಾಗಿದೆ.

3.5 ಭಾಷೆಯ ತೊಡಕು

ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಲಭ್ಯವಾಗುವಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ತೊಡಕಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಸಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಹೊರತಾಗಿ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮೂಲಭೂತ ಗ್ರಹಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದು ಕೊನೆಗೆ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

3.6 ಸಮುದಾಯ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ವೇದಿಕೆಯ ಲಭ್ಯತೆಯ ಕೊರತೆ

ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಧಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆದುರಾಗುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಅವರು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ದಾಖಲಾಗುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂದುವರೆಸುವಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ತೊಡಕುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರ ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ "ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ನಿಗಾವಣೆ ಸಮಿತಿ"ಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರಬೇಕಿದೆ. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಲು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಿದೆ.

3.7 ದೂರು ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದುರ್ಬಲತೆ

ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸಮಿತಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ ಅಡಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಗಳಡಿ ಪುರಸಭೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ 32 ರ ಅಡಿ ಕುಂದು ಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಯದಿದ್ದರೆ, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ

ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ದೂರನ್ನು ಒಯ್ಯಬಹುದು. (GO No. ED 27 MAHITI 2012 dated 13.09.2013). ಆದರೆ, ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಸಮಿತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಅವಶ್ಯ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಈ ಸಮಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಅರಿವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ನಿಷ್ಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಲಸೆಯ ಮೂಲ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆ, ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿ, ಅಂದರೆ, ಸುಂಕರಹಿತ ದೂರವಾಣಿ, ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಂಚೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿ, ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯಬಹುದಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಂದೇ ಮೀಸಲಾದ ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂತಾದ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

3.8 ನಿಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಪಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ

ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ 8(ಎಫ್) ಮತ್ತು ಪರಿಚ್ಛೇದ 9(ಇ) ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಗುವಿನ ದಾಖಲಾತಿ, ಹಾಜರಾತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ವಹಿಸಲು ಹೋಬಳಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ (ಅನುಬಂಧ-3) ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಯೋಜಕರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬರುವ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳ ನಿಗಾವಣೆ ದಸ್ತಾವೇಜನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳು ಸೇರಿದಂತೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬರುವ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳ ನಿಗಾವಣೆ ದಸ್ತಾವೇಜನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಈ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನವೀಕರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ, ಬ್ಲಾಕ್ ಮಟ್ಟದ ನಿಗಾವಣೆ ಸಮಿತಿಗಳು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಹಾ.ಅ. ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನಿಗಾವಣೆ ಸಮಿತಿಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಈ ಎರಡೂ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಯತವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಬಿಇಓ ಗಳಿಂದ ಬಂದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಆಡಳಿತ) ಕೋಡೀಕರಿಸಿ, ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ 5ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮುನ್ನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿ ತ್ರೈಮಾಸಿಕದ ನಂತರದ ತಿಂಗಳಿನ 10ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ (ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ, ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ನಡೆಯುವ ತಮ್ಮ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಕನಿಷ್ಠ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳಿವೆ.

3.9 ಅನುಭೋಗ ವಂಚಿತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳು

ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಸಂಭಾವ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು, ವಲಸಿಗ ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಅನಾಥ ಮಕ್ಕಳು, ಮಾದಕವಸ್ತು ವ್ಯಸನಿ ಮಕ್ಕಳು, ಮಾದಕವಸ್ತು ವ್ಯಸನಿಗಳ ಮಕ್ಕಳು, ಬಾಲ ಭಿಕ್ಷುಕರು, ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಅಥವಾ ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು, ಬೀದಿ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಸಮಗ್ರ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂಯೋಜಿತ ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಯೋಜನೆ (ಐಸಿಪಿಎಸ್) ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪುನಃಚೇತರಿಕೆ/ಪುನರ್ ವಸತಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪುನಃಚೇತರಿಕೆ/ಪುನರ್ ವಸತಿ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ವಲಸಿಗ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯ ಮತ್ತು ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ವಲಸಿಗ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹಾಗೂ ಅಪಹರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳ

ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ರೀತಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಜಾರಿಯಾಗಬೇಕು.

4. ನೀತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

4.1 ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ವಿವರಗಳು

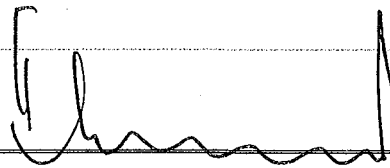
ಉದ್ದೇಶಿತ ನೀತಿಯ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಮಕ್ಕಳು ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದು ಈ ಕೆಳಗಿನವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ;

- ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಗಲಿನ ಅಥವಾ ನಿವಾಸಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಮಕ್ಕಳು
- ನಿಯತವಾಗಿ/ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ನಿವಾಸಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರದ ಮಕ್ಕಳು;
- ಪ್ರಸ್ತುತ ನಿವಾಸಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಮಕ್ಕಳು, ಆದರೆ 7 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಿನಗಳ ಸತತವಾಗಿ ಗೈರುಹಾಜರಾದ ಕಾರಣ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾದ ಮಕ್ಕಳು;
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಗಲು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಮಕ್ಕಳು, ಆದರೆ, ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 7 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಿನಗಳ ಸತತವಾಗಿ ಗೈರುಹಾಜರಾದ ಕಾರಣ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾದ ಮಕ್ಕಳು' ಅಥವಾ
- ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರದ ಮಕ್ಕಳು;
- ಮದುವೆಯಾದ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ವಲಸಿಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸ್ಥಳ/ಪ್ರದೇಸದಲ್ಲೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಯಾವ ಶಾಲೆಗೂ ದಾಖಲಾಗಿರದ ಮಕ್ಕಳು.
- ಜೆ ಜೆ ಕಾಯಿದೆ (ಅನುಬಂಧ)ಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ 13 ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರಬಹುದು

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಗವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಆ ಮಕ್ಕಳ ಕುಟುಂಬದ ಅಥವಾ ಸ್ವತಃ ಮಕ್ಕಳು ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಸ್ವರೂಪದ ಕಾರಣ, ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಅವರು ಬಂದಂಥ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ನೆರವೇರುವುದಿಲ್ಲ.

4.2 ವಿವರಣೆಗಳು

- “ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕ”:** ಈ ನೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಎಂದರೆ, ತನ್ನ ಶಾಶ್ವತ ನಿವಾಸಸ್ಥಳದ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಅಥವಾ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಇದು, ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಪ್ಪಂದದಡಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಏರ್ಪಾಡಿನ ಮೂಲಕ, ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಲೀಕನ ಅರಿವಿನೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ನೇಮಕ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ (ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಥವಾ ವಿವರಿಸದಿರುವ ಅಥವಾ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದವರೆಗೆ) ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- “ಸಂಸ್ಥೆ”:** ಈ ನೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, “ಸಂಸ್ಥೆ” ಎಂದರೆ, ಒಂದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಂದಿ, ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಮಾಲೀಕರಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಳ.

- c) “ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳು”: ಕೃಷಿ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ, ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಉದ್ಯಮ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಋತುಮಾನಿಕ ಅಥವಾ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಬೇರೆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯಾದರೂ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದವರೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಅವರಿಲ್ಲದೇ ಚಲಿಸುವ 6-14 ವರ್ಷ ವಯೋಮಿತಿಯೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು. ಅವರು ಓಡಿ ಬಂದ ಅಥವಾ ಬೀದಿ ಮಕ್ಕಳೂ ಆಗಿರಬಹುದು, ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟೂರಿನಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಮಕ್ಕಳಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶನ ಔಷಧ ಅಥವಾ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಮಕ್ಕಳಾಗಿರಬಹುದು.
- d) “ಶಾಲಾ ಪೂರ್ವ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳು”: ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದವರೊಡನೆ ಅಥವಾ ಅವರಿಲ್ಲದೇ, ಚಲಿಸುವ 0-5 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳು. ಅವರು ಬೀದಿ ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳೂ ಆಗಿರಬಹುದು.
- e) ಅಲ್ಪಾವಧಿ ವಲಸೆ: ಎರಡು ವಾರಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದರೆ ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಗೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳು ಚಲಿಸಿದಾಗ ಇದು ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ.
- f) ದೀರ್ಘಾವಧಿ ವಲಸೆ: ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಗೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳು ಚಲಿಸಿದಾಗ ಇದು ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳು ಜೀವನ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.
- g) ಋತುಮಾನಿಕ ಅಥವಾ ಆವರ್ತನ ವಲಸೆ: ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ 3 ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಗೆ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದು, ನಂತರ ಅಲ್ಪಾವಧಿಗೆ ಮೂಲಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತೆರಳುವವರು. 3 ತಿಂಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಗೆ, ಅಲ್ಪಾವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಉದ್ಯೋಗಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸತತವಾಗಿ ಮರುವಲಸೆ ಹೋಗಿ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರು ಅಥವಾ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗುವ ಯಾವುದೇ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಹಲವು ವಿವಿಧ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವವರು.

4.3 ನೀತಿಯ ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ನೀತಿಯು, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿನ (ಮಕ್ಕಳ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕಿನ ಕಾಯ್ದೆ 2009ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ) ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ಈ ಮಕ್ಕಳು ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿರಲಿ, ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿರಲಿ ಅಥವಾ ನಿವಾಸ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರಲಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ದಾಖಲಾಗುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಅವರು ಶಾಲೆ(ಗಳು)ಗೆ ಹಾಜರಾಗುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

4.4 ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಕಾರ್ಯತಾಂತ್ರಿಕ ತತ್ವಗಳು:

- a) ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ವಿಶೇಷ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಅಂತರವಿಭಾಗೀಯ ಒಮ್ಮುಖತೆ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತರಲು ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್‌ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
- b) ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
- c) ವಲಸೆಯಿಂದ ಬಾಧಿತರಾದ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ನಡೆಸಲು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಭಾಗೀದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಹಯೋಗ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು;

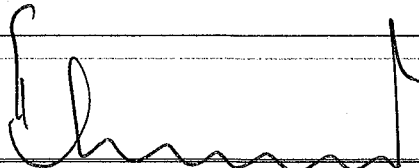
ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ತತ್ವಗಳ ಹೊರತಾಗಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಈ ನೀತಿಯ ಧೈಯವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಮುಂದಿನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು

- ಶಾಲಾ ಮತ್ತು ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ “ಚಲನವಲನ ದಸ್ತಾವೇಜು” ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ವಲಸಿಗ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮಕ್ಕಳ ಜಾಡನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿ, SATS ನೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.
- ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಡೇರೆ (ಟೆಂಟ್) ಶಾಲೆಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ವಲಸೆಗೆ ಬಂದ ಕುಟುಂಬಗಳು ನೆಲೆಸಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇತು ಬಂಧ ಪಠ್ಯಕ್ಕೆ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ; ಆದರೆ, ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಲಸೆ ಬಂದ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ “ವಲಸೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ” ನೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಈ ವಲಸೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ವಲಸೆ ಹೋದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು. ಇದನ್ನು ನೇಪಡಿಸಿ ಪಾರದರ್ಶಕಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.
- ನಿರಂತರ ವಲಸೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿ, ಅಂತಹ ಕುಟುಂಬಗಳ ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿವಾಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ದಾಖಲಿಸಲು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.
- ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳು ರಾಜ್ಯಾದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಅಂತರ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂವಹನ ಕಾರ್ಯಜಾಲವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.
 - ಈ ಕಾರ್ಯಜಾಲವು ಚಲನವಲನ ದಸ್ತಾವೇಜನ್ನು ಪ್ರತಿ ಕ್ಲಸ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
 - ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೇತುಬಂಧ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
 - ಅಂತರ ಜಿಲ್ಲಾ/ಅಂತರ ತಾಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಡುವೆ ಸಂವಹನದ ಮೂಲಕ, ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.
- ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಆರಕ್ಷಕ ಇಲಾಖೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ನಡುವೆ ಸಹಯೋಗ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆ ಇದ್ದು, ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.
- ಹೋಬಳಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಯೋಜಕರನ್ನು ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

5. ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಭಾಗ(ಇಲಾಖೆ)ಗಳ ಪಾತ್ರ

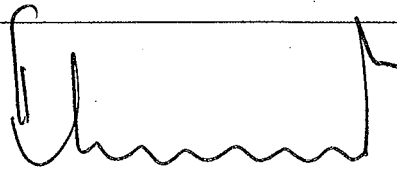
5.1 ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರಲು ವಿಭಾಗಗಳ ನಡುವಿನ ಸಹಯೋಗ/ಸಂಪರ್ಕಗಳ ಹರಿವು-
ನಕ್ಕೆ

ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶಾಲೆಯಿಂದಾಚೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳ ಅಥವಾ ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಅಥವಾ ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರದ ಅಥವಾ ಜೀತಪದ್ಧತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರಂತರವಾದ ವರದಿಮಾಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಲಸೆ ನೌಕರರ ಮಕ್ಕಳ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವಿಕೆ, ಮತ್ತು ದಾಖಲಾತಿ, ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಮತ್ತು ವರದಿಮಾಡುವಿಕೆಗೆ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ಹೊಣೆಹೊರಬೇಕಾದ ಅಧಿಕಾರಿ	ನಿರವೇರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು
<p>ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು (ಸಹಾಯಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಆರೋಗ್ಯ ಪರಿವೀಕ್ಷಕರು, ತೆರಿಗೆ ಪರಿವೀಕ್ಷಕರು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಪರಿವೀಕ್ಷಕರು ಇತ್ಯಾದಿ)</p>	<p>ಯಾವುದೇ ವಲಸೆ, ಬೀದಿ, ಓಡಿಬಂದ ಮಗು, ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಜೀತದಾಳುಗಳು, ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು, ಅವರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೇ, ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು/ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಥವಾ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ, ವಿಶೇಷ ಬಾಲಾಪರಾಧ ಪೊಲೀಸ್ ಘಟಕ, ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರವಿರೋಧ ಘಟಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಪಿಡಿಒ/ಡಬ್ಲ್ಯುಆರ್‌ಐ, ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಕಾವಲುಸಮಿತಿ ಮುಂತಾದ ತತ್ಸಂಬಂಧಿತ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡುವುದು</p>
<p>ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ(W&CDD)</p>	<p>ಎಲ್ಲಾ ಬೀದಿ, ಓಡಿಹೋದ, ಅನಾಥ, ಅಥವಾ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಇತರ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರು ಅಲಭ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪೋಷಕರು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು "ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವ" ಹಾಗೂ ಬಾಲಾಪರಾಧ ನ್ಯಾಯ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಕಾನೂನಿನೊಂದಿಗೆ ಘರ್ಷಿತರಾಗಿರುವ" ಇತರ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಸಿಡಿಪಿಒಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿದ್ದು ಅವರುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ ಅಥವಾ ಬಾಲಾಪರಾಧ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಯ ಎದುರು ಕರೆದೊಯ್ದು ಮುಂದಿನ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ತತ್ಸಂಬಂಧಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕು.</p>
<p>ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ</p>	<p>ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಉದ್ಯೋಗಮಾಲೀಕರಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಲಸೆ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಡಾಟಾಬೇಸ್‌ಅನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ನವೀಕರಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು, ಉದ್ಯೋಗಮಾಲೀಕರ ವಿರುದ್ಧ ಕೇಸ್ ದಾಖಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಅವನ/ಅವಳ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಎನ್‌ಸಿಎಲ್‌ಪಿ/ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ಎಸ್‌ಸಿಎಲ್‌ಪಿ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು.</p>
<p>ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ</p>	<p>ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಎಲ್ಲಾ ವಲಸೆ ಜೀತಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತು, ಅವರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅವರ ಮೂಲ ಊರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತತ್ಸಂಬಂಧಿತ ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಬೇಕು.</p>
<p>ವಿಶೇಷ ಬಾಲಾಪರಾಧ ಪೊಲೀಸ್ ಘಟಕ/ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರ ವಿರೋಧ ಘಟಕ</p>	<p>ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರ ವಿರೋಧ ಘಟಕವು ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶನ ಔಷಧ ಅಥವಾ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕಾಗಿ ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ದಾಖಲಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸಲು ತತ್ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಿರವೇರಿಸಬೇಕು.</p>
<p>ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು/ಇಸಿಒ (ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿ(ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಎಎ/ಪಿಡಿಒ/ವಾರ್ಡ್ ಕಂದಾಯ ಪರಿವೀಕ್ಷಕರು) (WRI)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು/ಇಸಿಒ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಗ್ರಾಮ ಶಿಕ್ಷಣ ದಾಖಲೆ ಪುಸ್ತಕ/ವಾರ್ಡ್ ಶಿಕ್ಷಣ ದಾಖಲೆ ಪುಸ್ತಕ ತಯಾರಿಸಿ ನಮೂನೆ 'ಎ'ದಲ್ಲಿ ಅನುಬಂಧ ಮಾಡಿ, ನವೀಕರಿಸಿ 3 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಪಿಡಿಒ/ಡಬ್ಲ್ಯುಆರ್‌ಐಗೆ ವರದಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. • ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಕಾವಲು ದಾಖಲೆಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು • ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲಾತಿಗಾಗಿ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಸಹಯೋಗವೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

<p>ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಹೊರಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಅಥವಾ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು • ಎಲ್ಲಾ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು • ಮುಂದಿನ 3 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ನಮೂನೆ 4ರಲ್ಲಿ ಎಎ ಅವರಿಗೆ ಏಳುದಿನಗಳವರೆಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕ್ಷಮಾರಹಿತ ಗೈರುಹಾಜರಿಯೊಂದಿಗೆ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ವರದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು (ಸ.ಆ. ಶಿ.ಇ.38 ಮಹಿತಿ 2013 ದಿನಾಂಕ 16-09-2013)(ಅನುಬಂಧ-5)
<ul style="list-style-type: none"> • ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಮೂಹ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> • ಪ್ರತಿ 3 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ದಾಖಲಾದ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು 3 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಪಿಡಿಒ/ಡಬ್ಲ್ಯುಆರ್‌ಐಗಳಿಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು • ಪ್ರತಿ 7 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು • ಪಿಡಿಒ/ಡಬ್ಲ್ಯುಆರ್‌ಐ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಡಬ್ಲ್ಯುಇಆರ್/ವಿಇಆರ್ ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಕಾವಲು ದಾಖಲೆ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರತಿ 3 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನವೀಕರಿಸಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು • ಸಿಆರ್‌ಪಿಗಳು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಆ ರೀತಿ ಹೊರಗುಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದನ್ನು ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು • ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಎಲ್ಲಾ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳ ಕಾವಲು ದಾಖಲೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿ, ಪ್ರತಿ 15 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬಿಇಒ ಅವರಿಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.(ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂ.ಸ.ಶಿ.ಅ./ಶಿ.ಹ.ಕೊ/ಹಾ.ಆ.ನೆ/20/2013-14 ದಿನಾಂಕ 25.7.2014) • ಆರ್‌ಟಿಇ ನಿಯಮಗಳ 6ಎ, 6ಬಿ, 6ಸಿ, ಮತ್ತು 6ಡಿ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು(ರಾಜ್ಯಪತ್ರ ಸೂಚನೆ ಸಂ. ಶಿ.ಇ.38 ಮಹಿತಿ 2013, ಬೆಂಗಳೂರು, ದಿನಾಂಕ 15/03/2014(ಅನುಬಂಧ-6)ಇದರ ಪ್ರಕಾರ) ಮಗುವು ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದು 7 ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಯಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಗೈರುಹಾಜರಾಗಿದ್ದರೆ, 10.10.2013 ಮತ್ತು 25.07.2014(ಅನುಬಂಧ 7 ಮತ್ತು 8)
<p>ಬ್ಲಾಕ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಆಫೀಸರ್/ಬಿಆರ್‌ಸಿ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ಪ್ರತಿ 3 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹಾ.ಅ.(ಎಎ)/ಸ.ಸ.ವ್ಯ(ಸಿಆರ್‌ಪಿ) ಅವರಿಂದ ದಾಖಲಾದ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹಾ.ಅ. ಅವರಿಂದ ಪ್ರತಿ 15 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ವಲಸೆ ಮಗುವಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು. • ಎಎಗಳು ಬಿಇಒಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗಿನ ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಇಒ 15 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. .(ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂ.ಸ.ಶಿ.ಅ./ಶಿ.ಹ.ಕೊ/ಹಾ.ಆ.ನೆ/20/2013-14 ದಿನಾಂಕ 25.7.2014)

ಡಿಡಿಪಿಐ/ಡಿವೈಪಿಸಿ/ಎಪಿ	<ul style="list-style-type: none"> • ಪ್ರತಿ 15 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ, ಬ್ಲಾಕ್‌ನಿಂದ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು/ಕನಿಷ್ಠ 3 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ದಾಖಲಾದ ವಲಸೆ ಮಗುವಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. • ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ 5ನೆ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು, ಪ್ರತಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ನಂತರದ ತಿಂಗಳಿನ 10ನೆ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಕರು(ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ) ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟ- ನಿರ್ದೇಶಕರು(ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ)	<ul style="list-style-type: none"> • ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಡಿಡಿಪಿಐ(ಆಡಳಿತ) ಇವರಿಂದ ಡಾಟಾವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಬೇಕು. • ಕನಿಷ್ಠ 3 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ದಾಖಲಾದ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು • ಕನಿಷ್ಠ 3 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ರಾಜ್ಯವರದಿಯನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು

5.2 ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

1. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು, ನಿಗದಿತ ನಮೂನೆ 'ಬಿ'ದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ನಿವಾಸ/ವಾರ್ಡ್‌ನ ಹೊರಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಈ ಕಾರ್ಡುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಗಳು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಹಿಂತ ದಾಖಲಾತಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾಪರಿಕರಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
2. ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ/ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳು ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಲು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಖಾಲಿ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ/ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
3. ವಲಸೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳು, ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಈ ಮಕ್ಕಳ ತಕ್ಷಣದ ಮತ್ತು ತೊಂದರೆಹಿಂತ ದಾಖಲಾತಿ, ಪೋಷಕರು ಪದೇ ಪದೇ ವಲಸೆ ಹೋಗುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇತರ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಶೀಘ್ರ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ, ಮತ್ತು ಆರ್ಟಿಇ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಲು ಅವರ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವಿಕೆಗೆ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.
4. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಲಸೆ ಮಗುವೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉಚಿತ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಇಲಾಖೆಯು ಇವುಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು:
 - a) ಮೂಲಸ್ಥಳ(ಮೂಲಸ್ಥಳವು ರಾಜ್ಯದೊಳಗೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ) ಮತ್ತು ಗಮ್ಯಸ್ಥಳ(ಈ ಸೌಲಭ್ಯವು ಈಗಾಗಲೇ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ) ಎರಡೂಕಡೆ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು(ಋತುಮಾನಿಕ) ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು
 - b) ಒಳಗೆ ಬರುವ ಅಲ್ಪಾವಧಿ/ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಲಸೆಯು ತೀವ್ರವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.
 - c) ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುವ ಮೂರು ಸಾಧ್ಯಂತ ಆಯ್ಕೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

5. ಮೇಲಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳು ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ/ಸಮುದಾಯದೊಳಗಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಯುವುದು ಉತ್ತಮ. ಮೊದಲ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಆಯ್ಕೆಗಳ ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ, ಈ ನೀತಿಯಡಿ ಇರುವ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿ ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಅದು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು ಪೋಷಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ವಸತಿ ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಿಸುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ತವ್ಯ ಪಾಲಕನಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಂಬಲವನ್ನೂ ಪೋಷಕರು ಹಾಗೂ ಶುಶ್ರೂಷಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯದ ಪರಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

6. ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಎಸ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ, ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು(ಇಸಿಒ-ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮನ್ವಯಕಾರರು), ಸಿಆರ್‌ಪಿಗಳು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಎಎನ್‌ಎಮ್‌ಗಳು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಪರಿವೀಕ್ಷಕರು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ವಲಸೆ ಮಗುವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದಿದೆ ಅಥವಾ ಅದೇ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ/ವಾರ್ಡ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗಿರುವ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪಿಡಿಒ/ವಾರ್ಡ್ ಕಂದಾಯ ಪರಿವೀಕ್ಷಕರೊಡನೆ ಸಹಯೋಗವೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಮೂಹ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು/ಪಿಡಿಒ/ಡಬ್ಲ್ಯುಆರ್‌ಐ ಅಥವಾ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಸಮನ್ವಯವೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಂತಹ ಮಗುವೊಂದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದಾಗ, ಪಿಡಿಒ/ಡಬ್ಲ್ಯುಆರ್‌ಐ ಈ ಮಾಹಿತಿಯು 'ಎ' ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟು 7 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

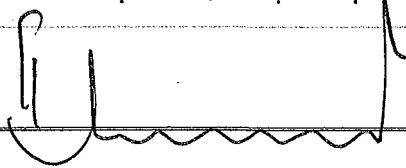
7. ವಲಸೆ ಮಗುವೊಂದು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದಾಗ, ರಾಜ್ಯಪತ್ರ ಸೂಚನೆ ಸಂ. ಶಿ.ಇ.38, ಮಹಿತಿ 2013 ದಿನಾಂಕ 15.03.2014 ಪ್ರಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತತ್ಸಂಬಂಧಿತ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಶಿಕ್ಷಕರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ನಮೂನೆ 'ಎ'ದ, ಗ್ರಾಮ/ವಾರ್ಡ್ ಶಿಕ್ಷಣ ನೋಂದಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಗುವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಮಗುವನ್ನು ಪುನಃ ಶಾಲೆಗೆ ಮರುದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು 6ಎ, 6ಬಿ, 6ಸಿ, ಮತ್ತು 6ಡಿ ನಿಯಮಗಳಡಿ (ರಾಜ್ಯಪತ್ರ ಸೂಚನೆ ಸಂ. ಶಿ.ಇ.38 ಮಾಹಿತಿ 2013, ಬೆಂಗಳೂರು, ದಿನಾಂಕ 15/03/2014) ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುವ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್‌ಅನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

8. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸಲು ಕಾವಲು ದಾಖಲೆಪುಸ್ತಕವು ಸದಾ ನವೀಕರಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಕ್-ಮಟ್ಟದ ಮರುಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮರುಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ 15 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬಿಇಒ ಅವರ ಬಳಿ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

9. ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಮಾಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಕ್, ಜಿಲ್ಲೆ, ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡಲು ನಡೆಸಲಾಗುವ ಮರುಪರಿಶೀಲನಾ ಸಭೆಗಳು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಕೈಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

(a) ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ ಶಾಲೆಗಳು:

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಶಾಲಾ ರಜೆಯ ಅವಧಿಯೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯು 6 ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ

ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ವಿಧಾನವಾಗಿ, ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎ ಈಗಾಗಲೇ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ (ಅಥವಾ ಡೇರೆ) ಶಾಲೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಆರಂಭಿಸಿದೆ, ಅವುಗಳು ಈ ಮಕ್ಕಳು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ಪರ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಖಾತರಿಯ ಮಹತ್ವದ ಕುರಿತು ಪೋಷಕರು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವುದು, ಮತ್ತು ಈ ಮಕ್ಕಳು ಔಪಚಾರಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ದಾಖಲಾದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಹಾಜರಾತಿಯ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಔಪಚಾರಿಕ ಕಲಿಕೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ ಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಸಮರ್ಥವಾದ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ:

- i. ಶಾಲೆಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು ಔಪಚಾರಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಲಾ ಅವಧಿಗಳನ್ನೇ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
- ii. ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 6ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಬಾಲವಾಡಿಗಳು ತೆರೆಯಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ ತಂದೆತಾಯಂದಿರ ಲಭ್ಯತೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಮಕ್ಕಳು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ ಪೋಷಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳು ಅವರು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾಗದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- iii. ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಅನುವುಮಾಡಿಕೊಡಲು ಮತ್ತು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು, ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳದ ಶಾಲೆಗಳು ಹತ್ತಿರದ ಸರ್ಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಯೋಗವೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಹಯೋಗವು ಮಕ್ಕಳು ಒಮ್ಮೆ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಕೇಂದ್ರದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಅವರನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಭೇಟಿಯಾಗುವುದು, ಅಗತ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವುದು, ವಿವಿಧ ವಯೋವರ್ಗಗಳ ಮಕ್ಕಳ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ವಿನಿಮಯ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- iv. ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು, ಎನ್‌ಜಿಒಗಳ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ನೆರವಿಲ್ಲದೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 25 ಮಕ್ಕಳಿರಬೇಕು. ಆದರೆ, ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, 25ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾಗ ರಿಯಾಯಿತಿ ನೀಡಬಹುದು. ಸಂಖ್ಯೆಯು 30ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ, ಅದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ ಶಾಲೆಯು ಕನಿಷ್ಠ 2 ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಒಬ್ಬರು ಹತ್ತಿರದ ಶಾಲೆಯಿಂದ ನಿಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಶಿಕ್ಷಕರು.
- v. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುಡಾರ ಶಾಲೆಯ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಬೇಕು. ಹತ್ತಿರದ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಶಾಲೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಜ್ಞ ಸಲಹೆ ಅಥವಾ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನೆರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- vi. ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಏರ್ಪಡುವ ಆರ್ಥಿಕನೆರವನ್ನು ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎ ಅಡಿ ಕೂಡಲೇ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನ ನಿರ್ಬಂಧಕ ಅಥವಾ ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವೈಫಲ್ಯವೇರ್ಪಡದಿರುವುದನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕು.
- vii. ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಲಸೆಯಿಂದ ಅವರು ಅವರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಾಗ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕಲಿಕಾ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- viii. ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯತ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಭೇಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಲೆಗಳ ಭೇಟಿಯನ್ನೂ ನಿಯತವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

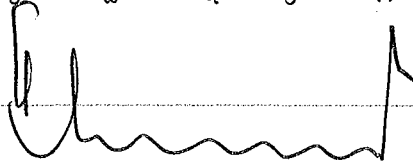
(b) ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೋಧನ ಮಾಧ್ಯಮ

ಬೋಧನ ಮಾಧ್ಯಮದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ತಿಳಿಸಿದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಕ್ಕಳು, ಇತರ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಬೇಗನೇ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ನೆರವು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಬರುವುದರಿಂದ ಬಹುತೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಬಳಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಲಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೇಲಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳು ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಬಳಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಪೋಷಕರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಪೋಷಕರು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದವರೋ ಅಥವಾ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವವರೋ ಆಗಿರಬಹುದು.

- i. ಈ ಮಕ್ಕಳು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶಾಲಾಕಾಲಿಕೆಯ ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಎರಡನ್ನೂ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುವ ಆಯ್ಕೆಗಳೆಂದರೆ ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಈ ಭಾಷೆಗಳ ಪೈಕಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು ಈ ಶಾಲೆಗಳ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿರಬೇಕು.
- ii. ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಂದು ಮಗುವು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿದರೆ, ಆ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷಾ ನೀತಿ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಬರುವ ಬಹುತೇಕ ಮಕ್ಕಳು, ಅವರು ಎಂದಿಗೂ ಶಾಲೆಗೇ ಹೋಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ತಮ್ಮ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯ ಹೊರತಾಗಿ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪಠ್ಯವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಣಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು.
- iii. ಕಲಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕಿಂತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಕೆಯ ಆನಂದವನ್ನು ಮರಳಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ನೀತಿಯನ್ನಾಧರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಹ ಕಲಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ನಿಯತ ಶಾಲೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿಗೆ ತರಲಾಗುವುದು

(c) ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

ಉದ್ದೇಶಿತ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಸ್ಥಿರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಪ್ರಸ್ತುತದ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ದೈಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಿಲ್ಲ.

- i. ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳದ ಶಾಲೆಗಳ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಗುರಿ, ಮಗು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ತನ್ನ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಮಗುವಿಗೂ ಪೋಷಕರಿಗೂ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ii. ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಯೋಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬದಲು, ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಅದೇ ವರ್ಗದೊಳಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- iii. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಅಥವಾ ಎಂದಿಗೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿರದ ಮಕ್ಕಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು ಇದರ ಹಿಂದಿರುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
- iv. ಮಕ್ಕಳು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿರಂತರ ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಲು ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕು.

(d) ಋತುಮಾನಿಕ ವಸತಿಯ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿ

ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳಗಳ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಶಾಲಾವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವ ಆಯ್ಕೆ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

- i. ಈ ಮಾದರಿಯು, ವಲಸೆ ಅವಧಿಯು ದೊಡ್ಡದಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಋತುಮಾನಿಕ ವಸತಿಗೃಹಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೇ ಉಳಿದು ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.
- ii. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೋಷಕರಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲವಾದರೂ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾದ ಒತ್ತಡದ ಅಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಅನೇಕ ವಲಸೆ ಕುಟುಂಬಗಳು ಆಶಿಸುವ ಆಯ್ಕೆ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೇ ಇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮದೇ ಸ್ವಂತ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಪೋಷಕರು ಈಗಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- iii. ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಋತುಮಾನಿಕ ವಸತಿಗೃಹಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳ ವಲಸೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು, ಯುಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಸಿಡ್ ಅನುಚ್ಛೇದ 20³ದ ಪ್ರಕಾರ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವಂತಹ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ನಿರಂತರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಭಾಷಾ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಶಾಲಾ ಆವರ್ತನವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ

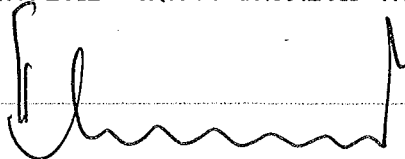
5.3 ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

1. ಶಾಲೆ ತೆರೆಯುವ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಗಣತಿಯನ್ನು ನವೀಕರಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

³ (ಯುಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಸಿಡ್ ಅನುಚ್ಛೇದ 20: ಒಂದು ಮಗುವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿಯಾಗಲೀ ಅವನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಕುಟುಂಬ ಪರಿಸರದಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಮಗುವಿನ ಪರ್ಯಾಯ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ---ರಾಜ್ಯಗಳ ಪಕ್ಷಗಳು ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಆರೈಕೆಯು ಅಗತ್ಯವಾದಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆಗಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜನೆ, ಮಗುವಿನ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಇಚ್ಛೆಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಗೌರವ, ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಜನಾಂಗೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ನೀಡುವ ಗೌರವವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

ತದನಂತರ, (ರಾಜ್ಯಪತ್ರ ಸೂಚನೆ ಸಂ. ಶಿ.ಇ.38 ಮಹಿತಿ 2013, ಆರ್‌ಟಿಇ ನಿಯಮ 6ಎ ಪ್ರಕಾರ), ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಆರ್‌ಪಿಗಳು, ಮತ್ತು ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ.

2. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಮೇ/ಡಿಸಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮಕ್ಕಳ ಗಣತಿ ಮತ್ತು ಕಾಲುವರ್ಷದ ನವೀಕರಣವು ಗ್ರಾಮಗಳು, ತೋಟಗಳು, ನಿರ್ಮಾಣ ನಿವೇಶನಗಳು, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಕುಲುಮೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಗಣಿಗಳು, ಅಕ್ಕಿ ಮಿಲ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಲಸೆ ಪೋಷಕರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.
3. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು(ಪಿಡಿಒ), ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುವ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಶಿಕ್ಷಣ ದಾಖಲೆಪುಸ್ತಕ(ವಿಇಆರ್)[ಅನುಚ್ಛೇದ 4.ಎ, 4.ಸಿ, 4.ಡಿ, 4.ಇ, ಮತ್ತು 4.ಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಆರ್‌ಟಿಇ ನಿಯಮ 6ಎ(2)ದ ಪ್ರಕಾರ ಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಪಾತ್ರದ ಕುರಿತು] ಮತ್ತು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾದ ನಮೂನೆ(ನಮೂನೆ ಎ)ದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲಾ ಹಾಜರಾತಿ ಮತ್ತು ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವಿಇಆರ್‌ಗೆ ಅನುಬಂಧವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಲಾದ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲೆಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಯು, ಮಕ್ಕಳ ನಿವಾಸ ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳು/ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸದ ಮಾಹಿತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ವಿವರಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ತತ್ಸಂಬಂಧಿತ ಪಿಡಿಒ ಎರಡೂ ದಾಖಲೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನವೀಕರಿಸಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ಗಣಕೀಕೃತಗೊಂಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕು.
4. ಮಕ್ಕಳ ವಲಸೆಯನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಪಂಚಾಯತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿಗಾ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಕಾವಲು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ವಲಸೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು.
5. GP ಕಾಯಿದೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ 9 ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಇರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು GPಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ (ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶ ಸಂ. ED 27 MAHTHI 2012 ದಿನಾಂಕ 16.09.2013, ಪರಿಚ್ಛೇದ 4(ಎಫ್) ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ) ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಪೂರ್ವ, ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು, ಆರಂಭಿಸುವುದು ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಇದನ್ನು ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲು TPಯು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್ ಮತ್ತು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ZPಯು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತದೆ.
6. GP, TP, ಮತ್ತು ZP ಗಳ ನಿಯೋಜಿತ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಗಳು RTE ಕಾಯಿದೆಯ ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ದೂರು ಪರಿಹಾರ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಾಗಿದ್ದು (MHRD ಸಂ. 1-18/2010-EE4 ದಿನಾಂಕ 14.02.2012 ದ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು GO ಸಂ. ED 27 MAHITI 2012 ದಿನಾಂಕ 16.09.2013 RTE ಕಾಯಿದೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ

32(1) ಪ್ರಾಕಾರ), ಅವು ನಿಗದಿತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ದೂರುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ, ಪರಿಹರಿಸತಕ್ಕದ್ದು (ಅನುಬಂಧ 10).

5.4 ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ

1. CDPO ಎಲ್ಲಾ ವಲಸೆಯ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆಯ, ರಸ್ತೆಯ, ಓಡಿಬಂದ, ಅನಾಥ ಅಥವಾ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಪೋಷಕರು ಲಭ್ಯವಿರದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸ್ವದ್ಯೋಗಿಗಳಾದ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಜೀವಿಸುವ ಪೋಷಕರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಇತರ ವಲಸೆಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕಾನೂನಿನೊಡನೆ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕರರ ನ್ಯಾಯದಾನ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಅವರನ್ನು ಶಿಶು ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಹಾಜರುಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕು.
2. ಶಿಶುಆರೈಕೆ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು (0-3 ಗೆ ದಿನದ ಕ್ರೆಶ್ ಮತ್ತು 0-6 ವರ್ಗದ ಎಲ್ಲಾ ವಸತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣದಿನದ ಆಂಗನವಾಡಿ/ಪ್ಲೇ ಸ್ಕೂಲ್ ಸೇವೆಗಳು) ಮತ್ತು KB&OCWW ಮಂಡಳಿಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡ್/ಜಿಪಿಯಲ್ಲಿ ವಲಸೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕ್ರೆಶ್ ಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ
 - ಮಕ್ಕಳು ಸಾಕಷ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ KB&OCWW ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಬೈಲ್ ಕ್ರೆಶ್ /ಆಂಗನವಾಡಿಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ. ಅಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕರರ ನ್ಯಾಯದಾನ ಕಾಯಿದೆ 2000 ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯಿದೆ 2006, ಪೋಸ್ಟೊ (ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯಿದೆ, ಐಸಿಪಿಎಸ್ (ಸಂಘಟಿತ ಶಿಶು ರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆ) ಮತ್ತು ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ನಿರೋಧಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಅನುಷ್ಠಾನ, ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ/ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ.
 - RTE 6ಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಜರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತರುವಂತಹ ಶಾಲೆ ತೊರೆದ ವಲಸೆಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಶು ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮಿತಿಗಳ CWC ರಚನೆ, ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ/ಹಾಸ್ಟಲ್/ಇತರ ಶಿಶುಆರೈಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಲಸೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.
 - ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯು ಸಂಘಟಿತ ಶಿಶು ರಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ICPS ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು, ಮತ್ತು ವಲಸೆಯ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಆರೈಕೆಗಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

5.5 ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ

1. ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಶಿಶು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
2. ಉದ್ಯೋಗದಾತರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯು ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಉದ್ಯೋಗದಾತರ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು NCLP ಅಥವಾ SCLP ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸುವುದು.
3. ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವಲಸೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಕೋಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
4. ವಲಸೆಯ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮತ್ತು ಶಿಶುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಸ್ಥಳಗಳ ನಕ್ಷೆ ತಯಾರಿಸುವುದು.

5. ಉದ್ಯೋಗದಾತರಿಗೆ/ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಸನ್ನದನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ ಅವರ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಲಸೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ರಿಟರ್ನ್ ಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ (ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಸುತ್ತೋಲೆ ECL-1/CR-04/2014-15 ದಿನಾಂಕ 23.10.14 ಪ್ರಕಾರ), ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಸ್ಥಳಗಳ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಿಬಿರಗಳ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಮೇಲೆ, ಅದರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೆಜಿಸ್ಟರ್ ಅನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು. ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ GPಯ PDOಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ನಗರಸಭೆಗಳ ವಾರ್ಡ್ ಕಂದಾಯ ತನಿಖಾಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ HM/ಹಾಜರಾತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ/ಬಿಇಬ್ಬ ದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡು, ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಹತ್ತಿರದ ಶಾಲೆಗೆ ನೋಂದಾಯಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
6. ಉದ್ಯೋಗದಾತರು/ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ನೀಡಬೇಕಾದ ದಾಖಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದತ್ತಸಂಚಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
7. ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಕಟ್ಟಡನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಡಳಿ (KB&OCWWB) ಯೊಂದಿಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅರ್ಹ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
8. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಆರಕ್ಷಕ ಇಲಾಖೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂತರ್-ರಾಜ್ಯ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು
9. ಕೆಲವು ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಅಪಾಯಕಾರಿ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರದಿದ್ದರೂ (ಶಿಶು ಕಾರ್ಮಿಕರ (ನಿರ್ಬಂಧ ಮತ್ತು ಕ್ರಮೀಕರಣ) ಕಾಯಿದೆಯ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ ನ ಭಾಗ ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಂತೆ), ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಗುವನ್ನು ಅಂತಹ ನೀತಿಬಾಹಿರ ಉದ್ಯೋಗದಾತರ ಮುಷ್ಠಿಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕರ ನ್ಯಾಯದಾನ (ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯಿದೆ, 2000 (2015ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿರುವುದು) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಶಿಶು ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಹಾಜರುಪಡಿಸಬೇಕು, (ಶಿಶು ಕಾರ್ಮಿಕರ (ನಿರ್ಬಂಧ ಮತ್ತು ಕ್ರಮೀಕರಣ) ಕಾಯಿದೆ, 1986 ನ ಪರಿಚ್ಛೇದ 17 ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತನಿಖೆಗಾರರೆಂದು ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾದ 11 ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನೆರವಿಮೊಂದಿಗೆ. (ಅನುಬಂಧ - II).
10. ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಯಸ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸುವುದು, ಮತ್ತು ಈ ಎರಡರ ನಡುವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂತರವಿರುವಂತೆ ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಗುರುತು ಮಾಡಿ, ಬೇಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.
11. ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದಲ್ಲಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಸತಿ, ಕ್ರೀಡಾ ಮತ್ತು ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯು ಸುರಕ್ಷಿತವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದ ವಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಇದು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ ಅಸುರಕ್ಷಿತ ವಲಯಗಳ ಹೊರಗಿರಬೇಕು.
12. ಕಾರ್ಯಸ್ಥದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ವಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಜಾಗವಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಸತಿಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು, ಕಾನೂನಿನ ನಿರ್ಬಂಧನೆಯ ಪ್ರಕಾರ. ಇದನ್ನು ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ದಿನದ ಆರೈಕೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಶೌಚಾಲಯಗಳು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಇರಬೇಕು. ಅಥವಾ B&OCWWB ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಸತಿಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಇಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಜನರ ಒಕ್ಕೂಟ ವಿ.

ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ 100 ಜನರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ವಸತಿಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ನಗರಸಭೆಗಳು ವಸತಿಹೀನರಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ವಸತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

13. ಎಲ್ಲಾ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು/ನಿರ್ಮಾತರು, ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಲನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಆಶ್ರಯಗಳಲ್ಲಿರುವ 0-6 ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ಆಂಗನವಾಡಿ, ಕ್ರೆಶ್ ಅಥವಾ ದಿನ ಆರೈಕೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಒಯ್ಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು, ಕ್ರೆಶ್ ಒದಗಿಸಲು ಕಾನೂನಿನ ನಿರ್ಬಂಧ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಡೆ. ಹಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗಲು ಇದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಯಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ 6-14 ವರ್ಷಗಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ಶಾಲೆಗೆ ಒಯ್ಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.
14. ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಶಿಶುಕಾರ್ಮಿಕರ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಇದನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಹರಡಬೇಕು.
15. ಈಗಿರುವ ಶಾಸನಬದ್ಧ ನಿಯಮಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮೀಕರಣ, ವಿವೇಕಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ.
16. ಕೆಳಕಂಡ ಕಾಯಿದೆಗಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಜಾರಿ:

- ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಸೇವೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಕ್ರಮೀಕರಣ) ಕಾಯಿದೆ
- ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಕ್ರಮೀಕರಣ ಮತ್ತು ರದ್ದತಿ) ಕಾಯಿದೆ
- ಅಂತರ್-ರಾಜ್ಯ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಸೇವಾಸ್ಥಿತಿಗಳ ಕ್ರಮೀಕರಣ) ಕಾಯಿದೆ.
- ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯಿದೆ.
- ಸಮಾನ ವೇತನ ಕಾಯಿದೆ.
- ಜೀತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪದ್ಧತಿ (ರದ್ದತಿ) ಕಾಯಿದೆ.
- ಶಿಶುಕಾರ್ಮಿಕರ (ನಿರ್ಬಂಧನೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮೀಕರಣ) ಕಾಯಿದೆ.

17. ಕಾರ್ಯಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಶು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪೂರ್ಣ ರದ್ದತಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಪಣಿದಾರರಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂವೇದನಾಶೀಲವಾಗಿಸುವುದು.

5.6 ಉದ್ಯೋಗದಾತರು/ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು

1. ವಲಸೆಯ ಮೂಲಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಋತುಕಾಲಿಕ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗದಾತರು/ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ತಿಳಿಸುವುದು.
2. ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುವ 0-6 ವರ್ಷಗಳ ಮತ್ತು 6-14 ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂ. ECL-1/CR-04/2014-15 ದಿನಾಂಕ 23.10.2014 ದ ಪ್ರಕಾರ ಕಡ್ಡಾಯದ ರಿಟರ್ನ್ ಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
3. ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಾಸನವು ಸೂಚಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ 0-6 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದಿನದ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ಆಂಗನವಾಡಿಗಳಿಗೆ ನೋಂದಾಯಿಸಬೇಕು.
4. ತಮ್ಮ ವಸತಿ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ವಲಸೆಯ 0-6 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಂಗನವಾಡಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು 6-14 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಒಯ್ಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಶಾಲೆಗಳು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅಂತರ್-ಜಿಲ್ಲಾ ವಲಸೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಸ್ ಪಾಸ್ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.

5. ಈ ನೀತಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರ ಉದ್ಯೋಗದಾರರು ತೊಡಗಿರಬೇಕು.

5.7 ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ

ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಯ ಸೇವಾಕರ್ತರು ಗುರುತಿಸಿದ ವಲಸೆಯ ಜೀತದ ಶಿಶು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಪಡೆದು, ಅವರಿಗೆ ಖಾಸಗಿಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.

5.8 ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ನಿರೋಧ ಘಟಕ

ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮಾಡಲಾದ ಶಿಶು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಅಥವಾ ಮಾದಕವಸ್ತು ಅಥವಾ ಲೈಂಗಿಕ ದುರುಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆಯ ಮಾಡಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ನಿರೋಧ ಘಟಕವು ತಮ್ಮ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ಪಡೆದು, ಅಪರಾಧಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ, ಅವರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

5.9 ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ

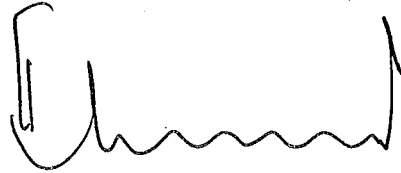
ವಲಸೆಯ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗೆ ಸಂಚಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

5.10 ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಆಯೋಗ (KSCPCR)

ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ವಲಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೂರಗಳ ಪರಿಹಾರ.

5.11 ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು

ಶಿಶುಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಬಲ್ಲ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇಲಾಖೆಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಎಲ್ಲಾ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಶಿಶುಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮತ್ತು ನಿರೋಧದ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾರಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳಾದ ಜನಪದ, ಬೀದಿನಾಟಕ, ಧ್ವನಿದೃಶ್ಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಬ್ಯಾನರ್, ಹೋರ್ಡಿಂಗ್, ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ಸಹಿ ಆಂದೋಲನ, ನಿಟ್ಟೋಟಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಬೇಕು.

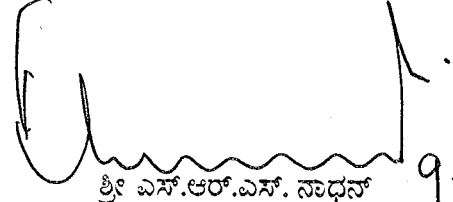
ಈ ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಸೂತ್ರಗಳು

1. ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಶಾಸನದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು.
2. ಈ ಶಾಸನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, RTE ಅಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇತರ ಪಣಿದಾರ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ರೂಪಿಸಿ, ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
3. ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ರಾಜ್ಯ, ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ತಾಲುಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವಂತಹ ಸಲಹಾ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು, ಈ ನೀತಿಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ.
4. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಪಣಿದಾರ ಇಲಾಖೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
5. ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ (ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ) ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ, ನೀತಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪರಿವೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಅನುಬಂಧ : ಜಿ ಜಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ವಲಸಿಗ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ಗಗಳು

1. ಯಾವುದೇ ಮನೆಯಿಲ್ಲದ ಅಥವಾ ನಿಶ್ಚಿತ ನೆಲೆಯಿರದ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಂಥ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದವರು; ಅಥವಾ
2. ಹಾಲಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಕಂಡುಬಂದ ಅಥವಾ ಭಿಕ್ಷೆ ಎತ್ತುತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಅಥವಾ
3. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೊತೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ(ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆ ಮಗುವಿನ/ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ) ಮತ್ತು ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ—
 - a. ಮಗುವಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದರೆ; ಅಥವಾ
 - b. ಮಗುವಿಗೆ ಕೊಲ್ಲುವ, ಶೋಷಿಸುವ, ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಹಾನಿಯುಂಟು ಮಾಡುವ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ್ದು, ಆ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಜಗೊಳಿಸುವ ಸಂಭಾವ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ; ಅಥವಾ
 - c. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಗಳು ಬೇರೊಂದು ಮಗುವನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದರೆ, ಶೋಷಿಸಿದ್ದರೆ, ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದ್ದರೆ, ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಮಗುವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ, ಶೋಷಿಸುವ, ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಸಂಭಾವ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ; ಅಥವಾ
4. ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಅನಾರೋಗ್ಯಪೀಡಿತವಾಗಿರುವ ಮಗುವಾಗಿದ್ದು ಅಥವಾ ಅಂಗವಿಲನ/ಳಾಗಿದ್ದು ಅಥವಾ ಬದುಕುಳಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರದ ಅಂತಿಮ ಘಟ್ಟದ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದು, ಯಾರದೇ ನೆರವು/ಬೆಂಬಲ/ಆಶ್ರಯ ವಿರದ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥರಾದ ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಇದ್ದವರು —ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಂಡಲಿ ಅಥವಾ ಸಮಿತಿಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ; ಅಥವಾ
5. ತಂದೆ/ತಾಯಿ/ಪೋಷಕರಿರುವ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದು, ಅಂತಹ ತಂದೆ/ತಾಯಿ/ಪೋಷಕರು ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದು ಅಥವಾ ಮಗುವಿನ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಂಡಲಿ ಅಥವಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಶುಷ್ಕೋಷಣೆ ನೀಡುವುದು; ಅಥವಾ
6. ತಂದೆ/ತಾಯಿ/ಪೋಷಕರೇ ಇಲ್ಲದ ಮಗುವಾಗಿದ್ದು, ಯಾರೂ ಆ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪದ ಅಥವಾ ಮಗುವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿರುವ ತಂದೆ/ತಾಯಿ ಪೋಷಕರ ಮಕ್ಕಳು; ಅಥವಾ

7. ಕಾಣೆಯಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಬಂದ, ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಕಾನೂನುಗಳು ಸೂಚಿಸಿರುವ ರೀತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಣೆಯ ನಂತರವೂ ತಂದೆ/ತಾಯಿ ಪೋಷಕರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲಾಗದ ಮಕ್ಕಳು; ಅಥವಾ
8. ಲೈಂಗಿಕ ಹಿಂಸೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಕೆಲಸ/ಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳು; ಅಥವಾ
9. ಮಾದಕ ವಸ್ತು ಮಾರಾಟ/ಸಾಗಣೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುವ ಮಕ್ಕಳು; ಅಥವಾ
10. ಅಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ದುರ್ಬಳಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬಹುದಾದ ಮಕ್ಕಳು; ಅಥವಾ
11. ಶಸ್ತ್ರ ಸಂಘರ್ಷ, ನಾಗರಿಕ ಗಲಭೆ ಅಥವಾ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪದ ಬಲಿಪಶುವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಬಾಧಿತವಾಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳು; ಅಥವಾ
12. ವಿವಾಹ ಯೋಗ್ಯ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮುಂಚಿತ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಮತ್ತು ವಿವಾಹವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿರುವ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು, ಬಂಧುಗಳು ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮಕ್ಕಳು;
13. ಅಪರಾಧ ಎಸೆಗಿರುವ ಅಥವಾ ಅಪರಾಧ ಎಸಗಿದ ಆರೋಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಅಪರಾಧ/ಆರೋಪ ದಾಖಲಾದ ದಿನಾಂಕದಂದು ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರದ ಮಕ್ಕಳು (ಅನುಬಂಧ-4)

 ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಎಸ್. ನಾಧನ್ 9.12.19
 ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿ, ಹಾಗೂ ಪದನಿಮಿತ್ತ
 ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ (ಯೋಜನೆ)
 ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

No. ED 05 MAHITI 2019, BENGALURU, DATED:09.12.2019

ANNEXURE-1

Department of Primary and Secondary Education

**Policy on the Implementation of the Right
to Education for Migrant Children and
Children of Migrant Labourers 2019**

O/o The State Project Director

Samagra Shiksha Karnataka

Nrupathunga Road, Bengaluru-560001

Telephone: 080-22483040

E-mail: spdssakarnataka@gmail.com

ssakarnataka@gmail.com

belonging to economically weaker section” and the “child belonging to disadvantaged group” are not discriminated against and prevented from pursuing and completing elementary education on any grounds. The ‘migrant child’ is one of the categories of children identified in the RTE Act as a “Child belonging to disadvantaged section”. Based on this principle, the state is hence duty-bound to create the special mechanisms, institutions, and a conducive environment and provide the resources for educating affected children both at the source of migration as well as at the destination of migration.

2.3 Principle of Right to Survival and Development: In tune with Article 6 of the UNCRC, combining all rights applicable to the right to survival and development, this policy emphasizes that every child has the right to life, that takes into account living conditions, the quality of life and the right of every child to develop to his or her maximum potential. Applying this principle requires the State to pay attention to the outcomes of policies, programs and services developed under this policy for the migrant children.

2.4 Principle of Right to Participation³: Children have the right to be heard, listened to and participate in all matters that affect them, at almost all levels of society, based on their evolving capacity. This includes creating legal structures and a systematic practice of consulting children and listening to them. Based on this principle this policy explicitly recognizes the State’s obligation to produce an environment for others to be able to hear children’s views (with due regard to evolving capacity of children) and to create spaces for communication based on mutual respect between adults and children. Policy response should give utmost importance to their views and concerns.

2.5 Principle of Dignity and Self-worth: All children shall be treated with respect for the child’s sense of dignity and worth. This policy clearly pronounces that all verbal and non-verbal communication with children during interactions with them by all adult stakeholders including government officials and management of the shelters, residential schools and other institutions set up for them need to be child sensitive and respectful of the child’s self-worth.

3. STATEMENT OF PROBLEM

3.1 Exclusion, vulnerability and deprivation of children of migrant laborers, migrant children and trafficked children

NCPCR notes that children trafficked for employment and exploitation who are not accompanied by adults or their families, mostly in the age group of 12 years and above, are lured by middlemen/contractors, who take them to various places with the promise of jobs and good earnings and even better education. Once they land in new places, they are forced to work in confinement in an environment of abuse and exploitation. The trend of alluring adolescent girls by the placement agencies from the backward and tribal regions to the metropolitan cities have gone up and they are mostly engaged in domestic work being prone to sexual exploitation, sex trafficking and abuse.

‘migrant child’ is one of the categories of children identified in the RTE Act as a “Child belonging to disadvantaged section”- **Annexure-2**

³ This right features in the UNCRC, the Eleventh and the Twelfth Five Year Plan (2012–2017) documents, the NPC 2013 and the JJ Act, and State Rules 2007.

The migrant children and children of migrant labourers suffer debilitating multiple marginalization. Being constantly on the move, migrant children face disruption of friendships and lack a peer support network, which hamper their sense of security and familiarity, besides exposing them to risks of drug abuse and sexual exploitation, teenage pregnancy and juvenile crime, incomplete rights, discrimination/identity/psycho-social problems, inter-generational tension, difficulties in accessing social services and face danger of social exclusion. They undergo a lot of pressure in terms of getting adjusted to various social, emotional and cultural differences. Migration has differential impacts on children of different age groups.

3.2 Challenge of enrollment and drop out

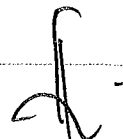
The main reasons for dropping out of school and/or not getting enrolled in any school include constant mobility, academic interruptions, social and cultural isolation, hard work outside school, poor health and poverty. All these contribute to their lower academic achievement and eventual drop out. Also due to Improper understanding and implementation of the right to education in several schools, the school management wrongly refused to admit children of migrant labourers. A refusal to admit may happen either due to the schools not wanting to admit new students in the middle of an academic year or due to the schools not wishing to admit students who are unlikely to stay on for a long period of time. Consequently, these children either receive no formal education at all or are forced to drop out of it and are unable to return to mainstream formal education.

3.3 Gaps in implementation of laws and enforcement mechanism

The implementation of the right to education for children of migrant laborers and migrant children is further hindered by weak enforcement of labour laws regulating the conditions of work of contract and migrant labour, prohibiting child labour in hazardous industries, implementation of minimum wages and various international conventions. The United Nations Convention on the Rights of the Child recognizes several protections in favor of children of migrant laborers and migrant children. In India, the following laws are enacted with several provisions that are aimed at protecting labor and migrant labor:

- a. The Inter-State Migrant Workmen's (Regulation of Employment and Conditions of Service) Act, 1979
- b. The Contract Labour (Regulation and Abolition) Act, 1970
- c. The Building & Other Construction Workers' (Regulation of Employment and Conditions of Service) Act, 1996
- d. The Minimum Wages Act, 1948
- e. The Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2000 & Amendment
- f. The Bonded Labour System (Abolition) Act, 1976
- g. The Right of Children to Free and Compulsory Education Act, 2009
- h. The Child Labour (Prohibition and Regulation) Act, 1986
- i. The Immoral Traffic (Prevention) Act, 1956
- j. The Protection of Children from Sexual Offences (POCSO) Act

Although the above laws have been introduced with provisions to protect labor and/or trafficked or migrant labor, they are not enforced effectively; the lack of implementation of such provisions has

resulted in scattered impact on the protection of migrant labor, with little attention towards children of migrant labor and migrant children.

It is a hurdle that the RTE Act, the Contract Labor Act, the Building & Other Construction Workers' Act or the Inter-State Migrant Workmen's Act do not place any onus on employers/contractors regarding the education of school-age children. Also, the law does not require builders/contractors to provide a crèche if the number of working women at the site is less than a specified number. These gaps in the laws need to be filled. Therefore it requires a concerted effort to ensure implementation of the law by government in close cooperation with employers' and workers' organizations and civil society. Hence there is a need to frame this policy and adopt a protocol for tracking and mainstreaming migrant children.

3.4 Lack of data and information

As per Section 9 of the RTE Act and Section 4(d) of GO No. ED 27 MAHITI 2012 dated 16.9.2013, the municipal corporation or council or ZP, Nagar Panchayat or GP are to maintain Village and Ward Education Registers (VERs/WERs) which record data of all children up to the age of 14 years residing in their jurisdiction. In addition, as per Section 4(k) of the above circular, these bodies are to ensure admission of children of migrant labour in neighbourhood schools. But due to lack of training on these aspects to the municipalities and panchayat bodies, most of these bodies are not keeping track of migration, and data collection on this issue has been neglected, ignored or suppressed.

3.5 Linguistic barrier

Language differences are one of the most common barriers for children of migrant labourers and migrant children to access education as they often speak a language other than Kannada and struggle with basic comprehension and literacy, which affects their success in school and consequently, kills their interest.

3.6 Lack of participatory platform for community and children

There is no mechanism for children of migrant labourers and migrant children to share their views and the difficulties they face in accessing education. Owing to this many individual and community-level issues that prevent them from enrolling in and continuing in school remain unaddressed. "Child protection and vigilance committees" at the panchayat level are supposed to be active in all GPs. There is a need to activate them to look into issues of OOSC and migrant children.

3.7 Complaint and escalation mechanism

Grievance Redressal Mechanisms under Section 32 of the RTE Act have been established at the Taluk level under the Taluk Panchayat Social Justice Committee, at the District level under the Zilla Panchayat Standing Committee for Education & Health and in municipal corporation areas under the Standing Committee for Health, Education & Social Justice with escalation to the Karnataka State Commission for the Protection of Child Rights (KSCPCR) at State level (GO No. ED 27 MAHITI 2012 dated 13.9.2013). However, existing mechanisms for complaint and escalation like Makkala Gram Sabha at village and source of migration, Children's Ward Sabha in urban areas, child helpline, i.e., toll-free phone no., post card to KSCPCR, local ombudsperson, post boxes for vulnerable children on the edge of dropping out, as described in Karnataka Child Protection Policy, are not fully functional.

3.8 Problem of monitoring and course correction mechanism

In order to monitor the admission, attendance and completion of elementary education of every child as per Section 8(f) and Section 9(e) of the RTE Act, Education Coordinators at Hobli -level (ECOs) have been designated as **Attendance Authorities** (GO No. ED 38 MAHITI 2013 dated 16.9.2013) **(Annexure-3)** The Attendance Authority is to maintain a Watch-Register of all out-of-school children in his/her jurisdiction, including migrant children, and should keep the data updated on a monthly basis, similarly the Block-level Monitoring Committees are to meet every month and review the performance of the AAs and send review reports to the Zilla Panchayat Monitoring Committee headed by the Chief Executive Officer (CEO) of the district both of which have not become a regular process.

The Deputy Director (Admin) is supposed to consolidate reports from BEOs and send a report to the Commissioner for Public Instruction before the 5th of every month and send a report of the performance monitoring of each Attendance Authority before the 10th of the month following every quarter to the Director (Primary Education); in addition, the Grama Panchayats, Taluk Panchayats and the Zilla Panchayats are also to review the status of the implementation of RTE in their areas at least once every month during their meetings. There is much to be desired of these agreed upon tasks.

3.9 Schemes for vulnerable children

The centrally sponsored comprehensive umbrella programme, **Integrated Child Protection Scheme (ICPS)**, provides preventive, statutory and care and rehabilitation services to children of potentially vulnerable families and families at risk, children of socially excluded groups including migrant families, orphans, child drug abusers, children of substance abusers, child beggars, trafficked or sexually exploited children, and street and working children. It provides care, protection and rehabilitation services including open shelter for the migrant population and shelter homes for the migrant children. This scheme should be invoked adequately to protect and provide services to all children of migrant labourers and to migrant and trafficked children.

4. SCOPE OF POLICY

4.1 Profile of Migrant Children

The children that are the focus of the proposed policy are children of migrant workers and migrant children who are:

- a) currently enrolled in day or residential schools
- b) not currently enrolled in residential schools that they attend on a regular/full-time basis;
- c) currently enrolled in residential schools but are classified as out-of-school children owing to absence for 7 or more consecutive days;
- d) currently enrolled in day schools but are classified as out-of-school children owing to absence for 7 or more consecutive days caused due to migration to a different city with parent(s) or autonomously; or
- e) not currently enrolled in any school due to the migration of the parent(s) or because they have migrated on their own.
- f) married children and children of migrant laborers who are staying back at source region not enrolled in any school
- g) children who migrate can belong to any of the 13 categories specified in JJ Act (Annexure)

Each of the above categories of migrant children needs to be handled differently. Due to the migratory nature of their families or of the children themselves, the educational needs of these children either in the districts that they come from or are the places that they migrate to.

4.2 Definitions

- a) **“Migrant Labour”**: For the purposes of this policy, migrant labour includes any person working on a short or long-term basis in places other than their place of permanent residence.
- b) **‘Establishment’**: For the purposes of this policy, ‘establishment’ means any place of work where one or more persons are either self-employed or are working under an employer.
- c) **“Migrant children”**: It includes children aged 6-14 years who, with or without their families move across the country from one district or State to another seeking seasonal or temporary work or for any other reason. They could also be run-away or street children, child labourers working away from their native places, or children trafficked for the purpose of labor or for drug or sexual abuse.
- d) **“Pre-school migrant children”**: It includes children aged 0 to 5 who, with or without their families move across the country to a different district or State. They could also be street children or trafficked children.
- e) **Short-term migration**: Occurs/happens when migrant children move to a different district or state for a period of more than two weeks but less than one academic year.
- f) **Long-term migration**: Occurs when the migrant children move to a different district or State for a period of one academic year or more. They may live there for several years but are likely to have homes and families in their source districts.
- g) **Seasonal or cyclical migration** can either be migration to a work site for a regular period exceeding 3 months every year followed by return to the place of origin for a short duration, consecutive relocation to various worksites for short stretches of time that add up to being 3 months or more followed by short returns to the place of origin or constant migration to either one new work-site or several different worksites with no anticipated return to the place of origin.

4.3 Objectives of the policy

This policy seeks to address the problem of implementation of the right to education (in terms of the Right of Children to Free and Compulsory Education Act, 2009) in Karnataka with respect to the categories of migrant children as mentioned above and to ensure that these children may be enrolled into schools, whether on-site, mainstream or residential schools and make sure that they continue to attend school(s) until such time as their compulsory elementary education is successfully completed.

4.4 Key strategy principles to fulfill the objectives:

- a) Developing protocols for bringing in inter-departmental convergence and accountability to address the special educational needs of migrant children;
- b) Establishing necessary institutions, infrastructure and facilities for providing education to migrant children;
- c) Collaborating with civil society stakeholders to advocate for the rights of children affected by migration, monitor and gather information on the well-being of children in migrant communities and promote awareness on criticality of educating the migrant children.

Other than the key principles of strategy mentioned above, it is important to recognize the efforts that are already underway and build upon those to meet the objective of this policy.

- At the school and cluster level a 'Movement Register' has been maintained as a system to track the children of migrant family and to ensure their education; this will be strictly adhered to and efforts towards its digitization and integration into SATS will be taken up.
- Tent schools have been functioning for many years and are established close to the settlement of families who have migrated along with their children and during this period children have been enrolled in bridge course (Sethu Bandha); however the syllabus and pedagogic approaches for such schools will be revised based on best practices that are available.
- The process of issuing 'Migration Certificate' to all children who have migrated is in place, and on the basis of migration certificate, migrated children can continue the education from wherever they have migrated. This will be streamlined and made transparent.
- Families which continuously migrate are to be made aware and encouraged to admit their children to residential hostels or residential schools. This process will be further strengthened.
- For the education of migrant children across the State, the Department of Education has established an Inter District Communication Network across the state.
 - This network will use the movement registers at every cluster effectively.
 - These children will be provided bridge course.
 - Through correspondence among inter district / inter taluk officials, the effort has been made to bring these children into the main stream.
- Inter department convergence among the Labour Department, Women and Child Welfare Department, Police Department etc. exists and the processes will be strengthened.
- At the hobli level, the Education Coordinator has been appointed as the Attendance Authority.

5. ROLE OF INDIVIDUAL DEPARTMENTS

5.1 Flow-chart of convergence / linkages between departments for tracking & mainstreaming migrant children

In order to ensure constant reporting on out-of-school children of migrant workers or on children who have migrated on their own or are trafficked or bonded labourers, the following procedure shall be adhered to in ensuring tracking and enrolling, monitoring and reporting of children of migrant workers.

Official responsible	Tasks to be performed
Field officials of all departments, such as Anganwadi worker, ANM, municipal officials (Asst. Engineer, Health Inspectors, tax inspectors, labour inspectors, etc.	<ul style="list-style-type: none"> • To report the presence of any migrant, street, runaway child, child labourer, bonded labourer, trafficked child, etc., as soon as they are sighted, to the HM/ Attendance Authority, or concerned official of other departments such as Women & Child Development, Labour, Revenue, Special Juvenile Police Unit, Anti-Trafficking Unit, etc., or PDO/WRI of the area, or the Child Protection and Vigilance Committee and watchdog committee at the panchayat level for further action.
Women & Child Development Department (W&CDD)	<ul style="list-style-type: none"> • The CDPOs are responsible for the safety and well-being of all street, runaway, orphan or begging children and other such children whose parents are unavailable or whose parents are living on the street, and other migrant children "in need of care and protection" or who are "in conflict with the law" as per the Juvenile Justice Act, produce them before the Child Welfare Committee or Juvenile Justice Board respectively and place them in a relevant institution for further care and education.

Labour Department	<ul style="list-style-type: none"> Labour Department to conduct regular survey, create, compile, update and maintain database of migrant child labourers working for employers, file cases against the employers and place the child labourer in a NCLP / rehabilitation centres or SCLP school for his/her rehabilitation and education.
Revenue Department	<ul style="list-style-type: none"> Revenue Department to take charge of all migrant bonded child labourers, rehabilitate them and hand them over to relevant agency for returning them to their native place for their education.
Special Juvenile Police Unit / Anti-trafficking Unit	<ul style="list-style-type: none"> Anti-Trafficking Unit to take charge of trafficked child labor or children trafficked for drug or sex abuse, file cases against the traffickers and undertake relevant procedures for rehabilitating and educating them.
HM / ECO (Attendance Authority (AA) / PDO in Grama Panchayats / Ward Revenue Inspector (WRI)	<ul style="list-style-type: none"> HM / ECO to prepare Village Education Register / Ward Education Register (VER/WER) one month before start of academic year and ANNEXURE in Form A and update and report to PDO /WRI once in 3 months. Migrant Children's Watch Register to be maintained To coordinate with Head-Teacher of neighbourhood school for enrolment of migrant children
HM	<ul style="list-style-type: none"> To issue Migrant ID to all children migrating out of the area or migrating into the area To enroll all migrant children in their jurisdiction. Provide report of migrant children with unexcused absence continuously for seven days to AA on Form 4 within the next 3 days. (GO ED 38 MAHITI 2013 Dated 16-09-2013) (Annexure-5)
Attendance Authority / Cluster Resource Persons (CRPs)	<ul style="list-style-type: none"> To collect information from HMs on enrolled migrant children every 3 months and furnish report to PDOs/WRIs once in 3 months. Receive data on dropped out migrant children from HM every 7 days Ensure that the WER/VER and Migrant Children's Watch Register with PDO/WRI is updated every 3 months. CRPs to identify dropped-out migrant children and the reasons for dropping out and furnish the same to Attendance Authority. Consolidate and prepare Watch Register on all drop-outs, including migrant children, and report to BEO once in 15 days. (Circular No. SSA/Shi.Ha.Ko/Ha.Aa.Ne/20/2013-14 dated 25.7.2014) To take action on out-of-school migrant children in order to ensure their enrollment in schools as per Rule 6a, 6b, 6c, and 6d of RTE Rules (As per gazette notification No. ED 38 MAHITI 2013, Bangalore, Dated 15 /03/2014) (Annexure-6) In the event the child has migrated and is absent from school for a period of more than 7 days, the attendance authority shall take the following steps as per circulars dated. 10.10.2013 & 25.07.2014. (Annexure-7 & 8).
Block Education Officer/BRC	<ul style="list-style-type: none"> To collect information on enrolled migrant children from AA /CRP every 3 months and on dropped out migrant child once in 15 days from AAs. AAs to prepare report to BEOs. BEOs to send to District once in 15 days on dropped out migrant children (Circular No.SSA/Shi.Ha.Ko/Ha.Aa.Ne /20/2013-14 dated 25.7.2014)

DDPI/DYPC/AP	<ul style="list-style-type: none"> • To collect information on migrant children from the Block on dropped out migrant child every 15 days / on enrolled migrant child at least once in 3 months. • Consolidate and prepare & submit a report to Commissioner for Public Instruction before the 5th of every month on out-of-school migrant children and a report of the performance monitoring of each Attendance Authority before the 10th of the month following every quarter to the Director (Primary Education).
State Level - Director (Primary Education)	<ul style="list-style-type: none"> • Collect and consolidate data from DDPI (Admin) once in a month • To collect information on enrolled migrant children from the districts at least once in 3 months • Consolidate and prepare State report at least once in 3 months and publish the same.

5.2 Education Department

1. The Education Department shall issue Migrant Children ID card prescribed in Form B and ensure sufficient supply of these cards in each school to children migrating with their parents out of the habitation/ward. These IDs shall provide hassle-free admission in schools and access to learning material at the destination of migration. The Head Teacher shall be in charge of issuing Migrant Children ID at the school level.

2. Provide blank Migrant Children ID Cards/Certificates to schools so as to ensure their availability and issuance to migrant children.

3. Such Migration Certificates shall be publicized by a notification/circular of the Department to ensure that the above-mentioned benefits are extended in every school. Such Certificates/Cards shall be renewed every year in order to update the status of migration.

4. In order to ensure that every migrant child has access to free schooling and education, the Department shall:

- a. Establish (seasonal) residential schools both at the source (where the source is within the state) and at the destination, (if this facility is not already available).
- b. Establish special training centres in districts identified as being places where inward short-term / long-term migration of laborers is intense.
- c. The Department shall ensure that there is an effective combination of the three possible options mentioned above.

5. Furthermore, it is always advisable for children to grow up within the environment of their own family / community. Parents should be made aware with information on all available options at the first instance. Thereafter, it is the responsibility of the parent to ensure that the child is enrolled at and regularly attends either a mainstream school or a facilitating school under this policy, failing which enrolment at a residential school may be suggested.

6. The Head Teacher, SDMC, Attendance Authorities (ECO - Educational Co-ordinators), CRPs, Anganwadi Workers, ANMs, Labour Inspectors, gram panchayat officials and municipal officials shall

coordinate with the PDO / Ward Revenue Inspector (WRI) in identifying a migrant child entering the Gram Panchayat limits and is out of school or is not enrolled in any school within the limits of the Gram Panchayat/ward. When such a child is found, the PDO/WRI shall ensure that such information is noted in Form A and is sent to the Head Teacher of the neighborhood school within 7 days.

7. When a migrant child drops out of school, such information shall be furnished by the Head Teacher of the concerned school according to the State rules to the Attendance Authorities as per gazette notification No. ED 38 MAHITI 2013 dated 15.03.2014. These authorities shall utilize the information available in the Village/Ward Education Register and its Annexure in Form A to track the child and identify the reasons for dropping out and the Attendance Authority shall follow the protocol prescribed under Rules 6A,6B, 6C and 6D (As per gazette notification No. ED 38 MAHITI 2013, Bangalore, Dated 15 /03/2014) in order to re-enroll the child back to school.

8. The Education Department shall ensure that the Watch Register is always maintained up to date to reflect the status of out-of-school migrant children and returns are filed every 15 days to the BEO for review at Block-level review committee meetings.

9. The Education Department shall ensure that the Monitoring Chart to assess performance of Attendance Authorities is constantly updated and that review meetings to monitor the performance of the Attendance Authorities at Block, District and State level are held regularly and necessary action taken to ensure that all migrant children are back in school.

(a) Worksite schools:

With respect to worksite schools, worksite (or tent) school initiative by the SSA already functions and provide for some of the educational needs of the children, however several improvements are needed to the manner in which these are established / run in order to make them more effective at facilitating the mainstreaming of these children. An alternative and flexible curriculum, motivating the parents and the children on the importance of ensuring their education and tracking the progress and attendance of these children once they are enrolled in formal schools goes a long way in providing these children with the support needed in order to return to formal schooling.

In order to ensure that worksite schools work in an efficient manner and are effective in providing education to each child, it is necessary to ensure the following:

- i. The functioning of the school will be in the general schooling hours of formal schools.
- ii. It is essential that the Department for Women and Child development and the Labour Department ensure that crèches for children below the age of 6 are provided at the worksite schools. Older children are often made responsible for the care of their younger siblings due to the unavailability of the working parents, and this must not cause them to drop out or not enroll at a school.
- iii. The worksite schools must co-ordinate with nearby government schools in order to facilitate mainstreaming and tracking. This co-ordination will include regular visits by the managers of the center to the school once children have been mainstreamed, academic support, if required, information exchange on the expectations and learning levels of children of different age groups, etc.
- iv. Worksite Schools shall be established by the Education Department with or without the assistance of an NGO or any other establishment. Each Worksite School shall contain a minimum of 25 children. However, relaxation can be made on case by case basis where less than 25 children are

present. If the number increases to 30 or more, another worksite school shall be established in the area.

- v. Each worksite school shall have a minimum of two teachers: one deputed from a nearby school and another volunteer teacher appointed by the Education Department and the Head Teacher of a nearby school shall be in charge of the school. The Department may also enlist the assistance of any Non-Governmental Organization that can offer expert advice or assistance in imparting education or managing these worksite schools.
- vi. The transition between site schools and regular Government schools should be made smooth for children through proper coordination between receiving and sending districts. Rules and procedures related to readmission, attendance, examination and promotion need to be modified towards this end.
- vii. Additional learning support needs to be provided for migrant children both at work-sites and in villages when they return from migration.
- viii. The education department functionaries at all levels will consider these schools as regular schools and make it as part of their regular school visits.

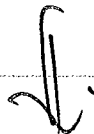
(b) Suitable Medium of Instruction

Several children often come from various states and using the language that the majority of children speak is not always feasible. Furthermore, government schools in Karnataka are required to use Kannada as the medium of instruction. It has also been noted that many parents, given the option and the financial means to do so, choose to place their children in private schools solely due to the medium of instruction being English. This can be attributed both to the perception of this being more useful for the children and because it is possible that the parents are likely to either be from or migrate to other states.

- i. It would make it virtually impossible for these children to continue to pursue their education in Kannada if they were to move to a different state. Therefore, it has been suggested that the schooling allow for flexibility in the medium of instruction and adopt a multi-lingual approach in these schools with books in Kannada, Hindi & English compulsorily available with provisions for books in other languages as well.
- ii. In case a child stays in the State for more than a year, the language policy of the State shall apply to such a child. However, it should be noted that many children coming from other states find it extremely hard to learn in languages other than their mother tongue, especially if they have never been to school before, and hence struggle with the subjects. So, provision will be made and teachers will be trained to use activity and play based approaches and to teach and learn in multiple languages.
- iii. The focus is not going to be as much on the medium but to bring back the joy of learning in these children. Through such an approach they will also be taught Kannada, Hindi and English and mainstreamed into regular schools.

(c) Curriculum

Given the transient nature of the education being provided in the proposed facilities, conventional curricula in the existing work-site schools do not serve the objectives.

- i. The curriculum of the work-site schools will aim to make the child capable enough to join an age-appropriate class once he/she leaves the school and kindle a desire, in both the child and the parent, to continue with schooling.
- ii. Sorting the children into classes for each age level would be unfeasible, given the kind of infrastructure that would be required for such grouping. Instead, the curriculum be modified to facilitate catering to different levels of learning within the same group.
- iii. The underlying idea shall be to tailor the nature of education provided to suit the specific needs of children who have either been forced by circumstances to drop out of schools or have never been in schools.
- iv. The curriculum will be designed to motivate and encourage the pursuit of education in the children in order to better ensure their continued attendance at mainstream schools and hence shall be modular.

(d) Seasonal Residential.Special Training

Given the hazardous nature of the work sites at the destination of migration and the lack of any facilities of proper care and education there, it is imperative that parents have the option of leaving their school-age children behind in the villages.

- i. The policy also envisages setting up seasonal hostels in villages which run through the migration period. This enables children to stay in the village and attend the local school.
- ii. While separating children from their parents is not desirable, given the unacceptable levels of distress at work sites, this is an option that many migrant families prefer. Parents who can make their own arrangements to keep their children in villages have already been doing so.
- iii. Therefore the long term goal is to prevent migration of children by establishing seasonal hostels in villages. This would ensure their continued participation in mainstream schools and their completion of the school cycle without disruption in their social, cultural and linguistic environment which is a requirement under Article 20⁴ of the UNCRC.

5.3 Rural Development and Panchayat Raj Department / Urban Development Department

1. The RDPR / UDD shall be responsible for updating of child census one month before the school opens and every three months thereafter (as per Gazette Notification No. ED 38 MAHITI 2013, RTE Rule 6A) with the help of the HMs, CRPs and Attendance Authorities of the Education Department.

2. Children's census taken every year in the month of May/December and quarterly updation should include children of migrant parents in villages, plantations, construction sites, brick kilns, stone quarries, rice mills, etc.

3. The Panchayat Development Officer (PDO) of the Rural Development and Panchayat Raj Department shall be responsible for maintenance of the Village Education Register (VER) [on role of local

⁴ (Article 20 of UNCRC : If a child is temporarily or permanently deprived of his or her family environment, States Parties shall ensure alternative care for such a child. Such care could include, if necessary, placement in suitable institutions for the care of children, due regard being paid to the desirability of continuity in a child's upbringing and to the child's ethnic, religious, cultural and linguistic background.

authority to maintain a record of children as per Section 4.a, 4.c, 4.d, 4.e and 4.k and as per RTE Rule 6A(2)] in the given format in the Gram Panchayat, and an annexure to the VER on migrant children in the prescribed form (Form A), which includes their school attendance and enrollment. The concerned PDO shall ensure that both the registers are continuously updated, that they are computerized and placed in public domain.

4. The Gram Panchayat and Ward Committees shall constitute a Child Protection and Vigilance Committee and a watchdog committee at the panchayat level to track child migration and prevent trafficking. Issues related to migration and their families shall be discussed in Makkala Gram Sabha; The Department shall constitute a Child Protection and Vigilance Committee at the ward level in all urban areas to track child migration and prevent trafficking.

5. The GP in rural and Municipality in urban areas are responsible for ensuring minimum infrastructure norms as per Section 9 of the RTE Act in all the schools in its area (Government Order No. ED 27 MAHTHI 2012 dated 16.09.2013, Section 4(f) on role of local authority) and for piloting and launching specific quality improvement programmes in pre-primary, lower primary and upper primary schools at Panchayat level; the TP is responsible for doing the same in high schools and secondary schools and the ZP is responsible for doing it in pre-university colleges and vocational education institutions.

6. The designated standing committees of the GP, TP, ZP and Municipalities are the grievance redressal authorities for any violation of the RTE Act (Advisory of MHRD No. 1-18/2010-EE4 dated 14.02.2012 and GO No. ED 27 MAHITI 2012 dated 16.09.2013 as per **Section 32 (1) of the RTE Act**). They shall register and redress all grievances as per prescribed procedure. **(Annexure-10)**

In order to ensure constant reporting on out-of-school children of migrant workers, the following procedure shall be adhered to in ensuring monitoring and reporting of out-of-school children of migrant workers:

- The Ward Revenue Inspector shall enter information of every employer including contractors at the / source of migration /destination along with details of the migrant workers and their family members accompanying them. This data shall be made available to municipality/GP at destination of migration wherever possible. The Ward Revenue Inspector shall also make available the data and unique ID of children migrating with their parents to the education department at destination of migration.
- BBMP and municipalities shall provide updates every 15 days to the BEO on migrant out-of-school children who have migrated and are settled on pavements/slum dwellings/construction sites and other urban settlements in the urban areas.

[Government Order No. ED 27 MAHTHI 2012 dated 16/09/2013 on the role of local authority (4.a, 4.c, 4. d and 4. e, 4.k)]

5.4 Women and Child Development Department

1. The CDPO to take charge of all migrant trafficked, street, runaway, orphan or begging children, other such children whose parents are unavailable or whose parents are self-employed and working and living on the street, and other migrant children “in need of care and protection” or “in conflict with the law” as per the Juvenile Justice Act, produce them before the Child Welfare Committee and place them in a relevant institution for further care and education.

2. The WCD must undertake the following measures to ensure effective coordination with other departments for the right to education of migrant children and children of migrant workers.

- Setting up of mobile crèches / Anganwadis immediately in worksites in co-ordination with KB&OCWW Board & Labour Department wherever there are sufficient number of children. Strict implementation of the Juvenile Justice Act 2000 and Amendment Act 2006, POCSO (Protection of Children from Sexual Offences) Act, ICPS (Integrated Child Protection Scheme) and anti-trafficking programme for all trafficked/ migrant children.
- Child Welfare Committee (CWC) in each district to handle all out-of-school migrant children brought before them by Attendance Authorities as per RTE Rule 6D and review the status of migrant children and their well-being in the residential educational institutions / hostels / other childcare institutions on a regular basis.
- The Department of Women and Child Development shall strictly implement the Integrated Child Protection Scheme (ICPS) and provide the scholarships thereunder in order to ensure the protection and care of children of migrant workers.

5.5 Labour Department

1. Conduct child labor survey regularly.
2. Labour Department to take charge of migrant child labourers working for employers, file cases against the employers and place the child labourer in a NCLP or SCLP school for his/her rehabilitation and education.
3. Establish a special cell for migrant workers to be set up in the Labour Department.
4. Map all construction worksites and centers of concentration of migrant families and infants/children.
5. Collect data through mandatory returns to be filed by employers /contractors on all migrant children at work-sites at the time of issuing licences to them (as per Labour Department circular ECL-1/CR-04/2014-15 dated 23.10.14), and after undertaking mapping of various construction sites and labour camps in the State and maintain a separate register for the same. Such data shall be shared immediately with the PDOs of the concerned GP or Ward Revenue Inspector of the municipality and with HM/ Attendance Authority /BEO of the Education Department for immediate further action to enroll such children in the nearest school.
6. Develop a database on the number of migrant workers in the State, through returns to be filed by employers/contractors and with the help of trade unions, academic institutions and concerned NGOs.
7. Ensure compulsory registration of contractual construction workers by the Karnataka State Building and other Construction Workers Welfare Board (KB&OCWWB) as beneficiaries and extend social security benefits to the eligible workers and their children.
8. Expedite the setting up of an Inter-State Coordination Committee on migrant workers and children with the support of the Women and Child Development Department, Police department, etc.
9. Even if a certain employment does not fall within the hazardous category [as in Part A and B of the Schedule to the Child Labour (P&R) Act] the child working in any sector should be liberated from the clutches of unscrupulous employers and produced before the Child Welfare Committee constituted under the Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2000 (as amended in 2015) with the help of officials of 11 departments notified as Inspectors under Section 17 of the Child Labour (Prohibition and Regulation) Act, 1986. **(Annexure-11)**
10. Designate 'safe' and 'unsafe' zones for children in every work-site and require employers to mark and fence such areas with adequate buffer zone between the two.

11. Labour department to ensure that employers provide workers' tenements, crèches and toilets as per specifications (as in Inter-State Migrant Workmen's Act), to be located in 'safe zones', designated as such by the Labour Department, outside 'unsafe zones' of work-sites, wherever law requires employer to provide these facilities.
12. Where place is not available to create 'safe zone' within work-site, Labour department to ensure that workers and children are housed in workers' colonies, with day-care center, toilets, drinking water, etc., to be established by the employer, wherever law requires employers to do so. Or workers to be accommodated in workers' colonies set up by the B&OCWWB or in shelters for the homeless established by municipalities as per the Hon'ble Supreme Court directions in *Peoples Union for Civil Liberties v. Union of India* at the rate of one shelter with a capacity of 100 persons for every one lakh population.
13. All contractors/builders should be asked to ferry all 0-6 children at their work-sites, colonies or shelters to the nearest anganwadi, crèche or day-care center where law does not require them to provide the creche. This is necessary to enable older siblings to attend school. All the 6-14 year-old children at work-sites to be ferried to the nearest school.
14. Booklets and leaflets on rights and entitlements of migrant labour and child labour elimination and child trafficking as well as responsibilities of government officials must be widely publicized and well disseminated.
15. Effective rationalization, regulation and strengthening of existing legal provisions.
16. Strict enforcement of the following Acts:
 - Building and Other Construction Workers' (Regulation of Employment and Conditions of Service) Act.
 - Contract Labour (Regulation and Abolition) Act.
 - The Inter-State Migrant Workmen's (Regulation of Employment and Conditions of Service) Act.
 - Minimum Wages Act.
 - Equal Remuneration Act.
 - The Bonded Labour System (Abolition) Act.
 - Child Labour (Prohibition & Regulation) Act.
17. Action plan for complete abolition of child labour at work-sites and awareness and sensitization of all stakeholders.

5.6 Employers/contractors

1. Employers/ contractors to inform parents about seasonal hostel at source of migration
2. Collect segregated data on children 0-6 years and 6-14 years at their work-sites and provide mandatory returns to the Labour Department on these as per Labour Department circular No. ECL-1/CR-04/2014-15 dated 23.10.2014.
3. Ensure that all 0-6 children are provided day care, if law requires employer to do so, or enroll them in the nearest Anganwadis.
4. Ferry the migrant children 0-6 from their shelter to Anganwadis and the 6-14year-old children to the nearest school, or if schools are at distant places, extend bus pass to the inter-district migrant children or provide transportation facility.
5. The employers of the parents must be involved with the establishment and maintenance of the schools as provided for under this policy.

5.7 Revenue Department

Revenue Department to take charge of all migrant bonded child labourers, identified by field-level officials of various departments, rehabilitates them in co-ordination with RDPR.

5.8 Anti-Trafficking Unit

Anti-Trafficking Unit to take charge of trafficked child labour or children trafficked for drug or sex abuse, file cases against the traffickers and undertake relevant procedures for rehabilitating and educating them.

5.9 Health Department

Establish mobile health units to meet health needs of migrant families and children.

5.10 Karnataka State Commission for Protection of Child Rights (KSCPCR)

Monitoring of implementation of "Policy on Education of Migrant Children" by all departments and redressal of grievances pertaining thereto.

5.11 Awareness Generation

All Departments shall conduct awareness generation programmes that can effectively communicate the need to eliminate child labour and to provide children with free and compulsory primary education. The Departments shall ensure creative and effective initiatives are undertaken to ensure that the message on prevention and elimination of child labour is spread widely across towns and villages and intensively in villages through traditional mode like folk forms, street plays audio-visual programmes, banners, hoardings and awareness generation activities such as signature campaigns, marathon runs etc.

6. MECHANISM FOR IMPLEMENTATION OF THE POLICY

1. Suitable legal provisions for enforcing policy have to be made.
2. Based on the provisions of the said law an RTE based Action Plan must be prepared in collaboration with other stake holding departments and NGOs to implement the Policy.
3. Advisory and Executive Committees that already exist at various levels i.e., State, District and Taluk level can be used to implement the Action Plan as per the provisions of the policy and the State Law.
4. A High-power committee headed by The Chief Secretary, Govt. of Karnataka, can ensure coordination between stake holding departments.
5. A State level Advisory Board headed by the Principal Secretary (Primary & Secondary) can be set up to oversee the implementation of the Action Plan in tandem with the Policy and the State Law.

ANNEXURE: Categories of migrant children specified in JJ Act

Children who migrate can belong to any of the 13 categories:

1. One who is found without any home or settled place of abode and without any ostensible means of subsistence; or
2. One who is found working in contravention of labour laws for the time being in force or is found begging, or living on the street; or
3. One who resides with a person (whether a guardian of the child or not) and such person—
 - a) has injured, exploited, abused or neglected the child or has violated any other law for the time being in force meant for the protection of child; or
 - b) has threatened to kill, injure, exploit or abuse the child and there is a reasonable likelihood of the threat being carried out; or
 - c) has killed, abused, neglected or exploited some other child or children and there is a reasonable likelihood of the child in question being killed, abused, exploited or neglected by that person; or
4. One who is mentally ill or mentally or physically challenged or suffering from terminal or incurable disease, having no one to support or look after or having parents or guardians unfit to take care, if found so by the Board or the Committee; or
5. One who has a parent or guardian and such parent or guardian is found to be unfit or incapacitated, by the Committee or the Board, to care for and protect the safety and well-being of the child; or
6. One who does not have parents and no one is willing to take care of, or whose parents have abandoned or surrendered him; or
7. One who is missing or run away child, or whose parents cannot be found after making reasonable inquiry in such manner as may be prescribed; or
8. One who has been or is being or is likely to be abused, tortured or exploited for the purpose of sexual abuse or illegal acts; or
9. One who is found vulnerable and is likely to be inducted into drug abuse or trafficking; or
10. One who is being or is likely to be abused for unconscionable gains; or
11. One who is victim of or affected by any armed conflict, civil unrest or natural calamity; or
12. One who is at imminent risk of marriage before attaining the age of marriage and whose parents, family members, guardian and any other persons are likely to be responsible for solemnization of such marriage.
13. One who is alleged or found to have committed an offence and who has not completed eighteen years of age on the date of commission of such offence; (**Annexure-4**)

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಎಸ್. ನಾಧನ್
ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿ, ಹಾಗೂ ಪದನಿಮಿತ್ತ
ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ (ಯೋಜನೆ)
ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

